SANDARA
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
Prenumerata metams:
Amerikoje 2.00
Kanadoje ir Lietuvoje $3.00
Pusei metų:
Amerikoje $1.25
Kanadoj ir Lietuvoj $1.50
Skelbimų kainas klauskite laišku.
SANDARA
327 E St. So. Boston, Mass.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by Lithuanian National League of America.
Consisting of 95 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A. Represents over 50,000 Lithuanians in New England, and about 700,000 in the United States
SANDARA
327 E St. So. Boston, Mass.

No. 17 | Tel. So. Boston 2408 | So. Boston, Mass., April-Balandžio 28 d., 1927 | Kaina 5c. | Metai XIV

Merkio sąlygos Liaudininkams

SUTINKA PALEISTI SUIMTUOSIUS, JEI GAUS PRAVEST PAGEID. ĮSTATYMUS

Priešingame atsitikime suimtieji bus sušaudyti.

Krašto apsaugos ministeris advokatas Merkis pažadėjo liaudininkams neatidavinėti suimtuosius už agitaciją armijoj karo lauko teisman, jei liaudininkai sutiks seime pravesti kai kurius valdžios įstatymus. Anot p. Merkio kitaip gali buti sušaudyta apie 15 žmonių.

KARININKAI MIEGA APSIGINKLAVĘ

Kariuomenė dezorganizuota, kareiviai ir puskarininkai yra griežtai nusistatę prieš karininkus. Karininkai kasnakt laukia kareivių puolimo, miega apsiginklavę kulkosvydžiais. Karininkai smurtininkai, neišpasakytai bijo, kad liaudininkams viršų paėmus bus jie smarkiai nubausti, nes Liet. Respub. prasikaltimai pasęsta tik per 10 metų.

Karininkai kai išganymo laukia 11 balandžio, kai bus paleista pusė kareivių ir pakeista naujokais.

PROVINCIJA PRITARIA LIAUDINIKAM

Provokacija prieš smurtininkų valdžią. Panevėžy, tautininkų tvirtovėj, rinkimus į Žemės Ūkio draugijų valdybą laimėjo liaudininkai. — Buvęs Žemės Reformos Valdybos vedėjas Vainauskas (krikščionis) per mitingus pačių krikščionių ir ukininkų sąjungos narių buvo nušvilptas.

KAIMIEČIAI NEPRITARIA SMETONOS TAUTININKAMS

Upas prieš tautininkų valdžią kaime kyla. Kaimiečiai kalba: ne musų valdžia, ne mes ir mokesčius mokėsime. Emisijos ir Žemės bankai daug paskolų ėmė davinėti valstiečiams, bet atskaito mokesnius, tai ne kas skolininkui lieka. Visi kalba, kad tautininkų valdžia ėmė rimtai su lenkais, kol kas neoficialiai derėtis.

Ne Smetona su Smetonienė, ne Voldemaras, ne Musteikis, bet karininkų penkiukė: P. Plechavičius, Merkis, Mačuika ir dar kas tai.

SPĖJAMA, JOG TAUTININKAI IŠSPROGDINO "VARPO" SPAUSTUVĘ

Kas išsprogdino Varpo spaustuvę? Spėjama, kad tautininkai. Bent jų organas "Lietuvis" vis tyli apie tai ir bando pėdsakus užtrinti. Valdžia apie tą įvykį tyli, kai vandens prigėrus. Kaip paika yra cenzura, matyt iš to, kad "Liet. Žinioms" neduoda atspausdinti susprogdintos spaustuvės atvaizdą. Juokiamės iš caro Rusijos cenzorių kaip jie maišydavo žodžius sifilistas ir socialistas. Bet ir iš musų cenzorių bus gardžių juokų, kai praeis tie laikai ir tauta atsikratys nuo dabartinių globėjų.

BAISUS RELIGINĖS FANATIKĖS DARBAS

Papjovė tris savo dukteris, kad jas 'pasiuntus į dangų.'

FLANDREAU, S. D. — Religinė fanatikė Mrs. Lloyd Overdahl, sukvailavojusi nuo tikėjimo, balandžio 22 d. nakties laiku, kada jos trys dukterys miegojo, pasiėmė didelį peilį ir nuėjus į miegamąjį kambarį jas papjovė. Kada jos vyras sužinojo apie tokį žiaurų jos atliktą darbą, jis tuoj davė žinią policijai ir sukvailavojusią davatką uždarė į kalėjimą. Kalėjime, kada buvo daromi kvotimai, kodel ji tokį žiaurų darbą atliko, ta moteris pareiškė, jog ji jas papjovė todel, kad jas pasiuntus į Dangų. Tai ve prie ko veda aklas fanatizmas!

DIDELI POTVINIAI VAKARINĖSE VALSTIJOSE

4,000,000 akrų žemės apsemta vandeniu

NEW MADRID, Mo. — New Madrid miestelis, kuriame gyvena 2,000 gyventojų visiškai apsemtas vandeniu. Kai kurios žemesnės miestelio dalys randasi 15 pėdų gilumo vandeny.

Mississippi upei pradėjus tvinti, 1,800 miestelio gyventojų spėjo palikę namus pabėgti, gi 2,000 gyventojų nespėjo pabėgti ir randasi sulipę į aukštesnių namų viršus, kur jie laukia pagelbos. Juos gelbsti laivai ir orlaiviai.

100,000 gyventojų neteko pastogės

MEMPHIS, Tenn.—Pradedant nuo Cairo, Ill. iki Helena, Ark. keturi milijonai akrų žemės užlieta patvinusių upių vandeniu. Ilgiausi traukiniai, sukabinti po 400 karų negali spėti vežti pabėgėlius. Daug žmonių prigėrė. Netoli 200,000 gyventojų skaudžiai nuo potvinio nukentėjo. Apie 100,000 gyventojų liko be pastogės. Nuostolių padaryta už šimtus milijonų dolerių. Įvairiose Amerikos dalyse organizuojama pagelba nukentėjusiems.

SUBOMBORDAVO BAŽNČIĄ

MARION, ILL. —Pasibaigus rinkimams ir suskaičius balsus atradus, jog trys baptistų bažnyčios nariai laimėjo rinkimus į miesto komisionierių vietas, buvo mesta bomba į baptistų bažnyčią, kuri sprogdama ją labai apgadino.

KINAI ŽUDO BOLŠEVIKUS

SHANGHAI. — Iš Lunghwa pranešimas sako, jog tenai šiomis dienomis tapo nužudyta 100 radikalų, kurie buvo įtariami kaipo bolševikai. Nužudytųjų tarpe yra keliatas žymių karininkų.

MOTERS ŠIRDIS DEŠINIAME ŠONE

CHICAGO, ILL. — Michael Reese ligoninėje, Dr. Friend įdarydamas operaciją tulai moteriškei Anna Rethblatt, rado jos širdį dešiniame krutinės šone. Taipgi plaučiai ir kepenos yra priešingose vietose negu paprastai žmogaus yra. Tas Dr. sako, kad tai nepaprstas radinys medicinos istorijoj.

KERENSKIS VĖL GAVO MUŠTI

CHICAGO. — Įvykusiame bankete vienas buvusio caro simpatizatorius priėjęs kirto per žandą Kerenskiui. Po to prasidėjo svetainėje triukšmas. Pradėjo bildėti stalai ir dužti dišės. Kerenskio draugai kirtiką sučiupo ir išmetė iš svetainės lauk.

SUŽEIDĖ LIETUVĮ.

WORCESTER, Mass. — Begrajinant bolę netikėtai su bole buvo pataikyta į galvą Juozui Ramanauskui, 10 metų vaikinui, kuris dabar randasi kritiškame padėjime.

MERGINŲ DUELIS LENKIJOJ

LEMBERGAS. — Čionais dvi lenkės merginos apsirengė vyriškais drabužiais ir išėjo gatvėn. Kadangi abi buvo pažystamos draugės tai susitikusios pradėjo kalbėti ir pagalios susiginčino, kuri iš jų privalo aktinti kaipo vyras ir prieš kitą pakelti savo kepurę. Ginčas jų baigėsi revolverių dueliu, kur vienai liko peršauta galva ir vos gyva nuvežta ligoninėn. Tai vis poniško kvailumo pasekmės.

VOLDEMARO KARAKIRI*)

"Nepasiduosim, kol tik nepasiduosim!"
Keistučio Šliupo priežodis.

I. "Giliausių mano įsitikinimu Lietuvai gręsia mirtinas pavojus, jeigu greitu laiku nesusidarys teisėtos ir konstitucinės padėties. Jeigu man nepasisektų tai padaryti, aš iš pat pradžios rezervavau sau teisę prasišalinti ir nuimti nuo savęs atsakomybę už tai kas įvyks" — **Prof. A. Voldemaras laiške Dr. Griniui.**

II. "Ne Kairio ir jo draugų pasitikėjimas mums reikalingas, klaidingai mano liaudininkai, jog jie budami 22, o mes —3, tai kad jie jau 7 kartus daugiau reiškia Lietuvoje, negu mes. Mes vyriausybė. Ir todel sakau: tie tarpfrakcinio apskaičiavimo metodai (suprask Konstitucinė padėtis, Seimas) 17 gruodžio palaidoti amžinai".

Voldemaro deklaracija

III. Seimas nuvertė Voldemaro kabinetą. Smetona Seimą paleido, naujų rinkimų nepaskyrė, o pakvietė Merkį diktatoriu.

Iš laikraščių.

*) Karakiri yra senoviškas japonų paprotys pačiam sau paleisti vidurius.

BAUDŽIA UŽ REIŠKIAMĄ UŽUOJAUTĄ

SKUODAS, Kretingos ap. 11-III susprogdinus "Varpo" spaustuvę Kaune, kuri kaip saulė švietė tamsiai Lietuvos liaudžiai, iš viso krašto pasipylė protestų bangos, o nukentėjusiems — užuojautos. Tokią užuojautą išreiškė 12-III savo posėdy Skuodo valsčiaus Taryba, smerkdama smurtininkus sprogdintojus. Už tokią gerą širdį ir pasipiktinimą, Kretingos Karo Komendantas Antanaitis ištardęs 9 žmones nubaudė Tarybos pirmininką St. Šimkų, 100 lt. pabaudos arba 7 paras arešto, o Viršaiti Jankų 50 lt. arba 3 paras arešto.

Tuo klausimu Seimo narys T. Gerikas padavė p. Krašto Apsaugos Minister. paklausimą, kurį karo cenzura neleido laikraščiuose spausdinti.

NIGERIS IŠBALO

GLASGOW, Ky. — Tulas nigeris Eugene Clark, per pereitus metus pradėjo išbalti. Gi balandžio 20 d. mirdamas liko visiškai baltas.

23 ŽMONĖS ŽUVO AUDROJE

SPRINGFIELD, Ill. — Šioje apielinkėj siaunčianti audra užmušė 23 žmones ir virš 100 sužeidė. Nuostolių padaryta už virš milijoną dolerių .

NEPAPRASTAS LAIKRODIS

Jis rodo 10 skirtingų šalių laiką.

LONDONAS. — Nicholas J. Mockett, turi laikrodį su 10 rodyklių, kuris rodo 10 skirtingų šalių laiką. Tas laikrodis vienu momentu rodo laiką: New Yorko, San Francisco, Chicagos, Londono, Shanghajaus ir kitų šalių. Laikrodžio savininkas vadinamas "10 laikų vyras".

50 ŽVEJŲ NUSKENDO

TOKIO. — Yra manoma kad iš 300 žvejų 50 yra nuskendę, kada atplaukęs jurėse ledų kalnas sudaužė jų laivu.

8 ANGLIAKASIAI ŽUVO

RODEZ, Francija. — Cransae kaimelio angliakasyklose ištiko gazo eksplozija, 8 angliakasiai užmušti ir keliatas sužeistų.

AUTOMOBILIŲ VAGYSTĖS

Surinktos statistikos parodo, jog pereitais metais Amerikoje tapo pavogta 250,000 automobilių, kurių vertė siekia iki $215,000,000.

MEKSIKA VEJA LAUK KUNIGUS

MEXICO CITY. — Archivyskupas Vera ir trys vyskupai: Manrique, Echeverria, ir Uranga, tapo pasodinti į traukinį ir jiems įsakyta, kad neišliptų laukan, kol pervažiuos Meksikos rubežių.

Keliatas darbininkų organizacijų laikė susirinkimus ir išneštas rezoliucijas įteikė valdžiai, kuriose reikalauja, kad valdžia padarytų tokį žygį, jog kiekviename iš Meksikos išeinamam traukiny butų susodinta bent po tris kunigus ir juos išdeportuotų. Jie sako, kad tik tada šalyje bus ramybė, kada neliks triukšmadarių kunigų.

55 TONAI DINAMITO EKSPLODAVO

ALBANY, — Čionai netikėtai eksplodavo 55 tonai dinamito. Eksplozijai įvykus apie 400,000 tonų akmenų liko išnešioti. Tai buvo viena iš didžiausių eksplozijų rytinėse valstijose.

Smetonos sostas braška.

KAUNAS, bal. 8 d. Paskutiniomis dienomis teko sužinoti, kad pasikeisiąs Ministerių kabinetas. Kadangi teisėtai parlamentariu keliu nepajėgiama kraštą valdyti kas kartas pas valdovus ima vis reikštis nepasitenkinimas ir valdžia nežino garantuoto rytojaus ir lig šioliai maskyruotu parlamentarizmu valdant neprieita jokių geresnių rezultatų, todel nutarta Kabinetą pakeisti. Numatomas į Premjerus **Plechavičius.**

NAUJAS LATVIJOS PREZIDENTAS

RYGA, bal. 9 d. Latvijoj baland. 8 d. išrinktas respublikos prezidentu advok. G. Žemgalis gimęs 1871 m. Rygoj ir mokslus baigęs Maskvoj ir po to, išskiriant pusantrų metų dalyvavimą rusų-japonų kare, dirbęs savo tautos labui Latvijoj. Jis buvo 2 kart. Rygos miesto galva,, suorganizavo Latvių Tautos Tarybą, jam teko paskelbti Latvijos nepriklausomybės aktą; buvo prisiek. advokatų tarybos pirmininku ir krašto apsaugos ministeriu. Yra demokratas ir šalininkas tautinės koalicijos.

ATST. BIZAUSKAS KELIAMAS LONDONAN.

"K. Garsas" praneša: Iš patikimų šaltinių sužinota, kad ikišiolinis Lietuvos pasiuntinis Londone p. E. Galvanauskas skiriamas nuo balandžio mėn. 1 d. Klaipėdos Uosto direkcijos pirmininku. Sąryšy su šiuo įvyksią bendri užsienio atstovybės pasikeitimai, butent p. **Galvanauko vieton skiriamas dabartinis Lietuvos atstovas Suvien. Valstijoms p. Bizauskas, gi p. Bizausko vieton dabartinis Uosto direkcijos pirmininkas p. Naruševičius.**

Kai kurių laikraščių paskleisti gandai, buk p. Galvanauskas busiąs paskirtas Klaipėdos Krašt. Gubernatoriumi, neatatinka tikrenybei.

Ponas Galvanauskas tuo tarpu dar Klaipėdon neatvykęs, bet laukiama veikiai atvykstant.

FINANSINIS KRIZIS JAPONIJOJ

Uždarė 29 bankas.

LONDONAS. — Telegramos iš Tokio, Japonijos praneša, jog del finansinio kryzio Japonijoj liko uždarytos 29 bankos. Jose depozitoriai buvo sudėję 8 bilijonus yenų, apie $3,760,000,000.

KAIP GYVUOJA DIKTATURA LIETUVOJE

KAUNAS, bal. 10 d. Smetona su kompanija pradėjo valdyti kraštą taip, kaip ir bolševikai savo "rojuje". Paskutinėmis dienomis toji sistema pasiekė gana aukšto rekordo. Netenka jau kalbėti apie komunistų ir kriminalistų šaudymą, kur Kauno tvirtovės VI fortas pavirto kapinynu, bet jau pradėjo šautuvų dudas kreipti ir į tuos žmones, kurie viską aukavo, kad tik Lietuva gyventų, kad ji šimtų metų buvusi prispausta, nuometusi pančius butų visiems doriesiems piliečiams gera ir jauki gyventi. Štai paskutinėmis dienomis vyksta dideli areštavimai. Areštuotuosius studentus atiduod karo lauko tiesmui, kurio teisimo budai taikos metu yra biaurus anarchizmas. Dėka geresnei kai kurių karininkų nuotaikai stud. Kaminskis su Kauneckiu tik liko išgelbėti, nes jau buvo po suėmimo slaptas nutarimas nakčia išvedus į VI fortą juos sušaudyti.

Paskalos jau tvirtina, kad karo lauko teismas, juos nuteisiąs mirti, bet prezidentas Smetona pasigailėsiąs ir jie liksią "nuteisti" 15 m. katorgos.

To reikalaująs "stiprios valdžios" autoritetas...

Zig. Mindaugietis.

PRASIDĖJO NEMUNU PLUKDYMAS MIŠKO

KAUNAS. IV. 5 (Elta). Pereitos savaitės gale į užsienių reikalų ministeriją kreipėsi p. Walstad, anglų bendrovės "The International Pulpaud Chemical Company Ltd. London" atstovas su prašymu leisti plukdyti Nemunu apie 1000,000 kietmetrių miško, nupirkto Lenkijoj. Užsienių reikalų ministerija atsakė, kad tranzitinį miško Nemunu plukdymą reguliuoja vyriausybės paskelbtos dar pereitais metais taisyklės, o plukdymą tvarko ir prižiuri susisiekimo ministerija. P. Walstad platesnių informacijų gavo iš vandens kelių valdybos. Gautu atsakymu ir niformacijomis jis buvo patenkintas ir balandžio 2 d. išvyko padaryti pranesimą savo bendrovės valdybai.

AMERIKOJE YRA 19,483,296 KATALIKŲ

NEW YORKAS. —Naujai išleistasis katalikų direktorius parodo, jog šiais metais Amerikoje esą 19,483,296 Romos katalikai.

A. L. T. Sandaros Reikalai.

KONTESTO EIGA

Žemiau paduodame kiekkuris kontestininkas turi pointų:

P. A. Dedynas, Worcester, Mass.	5000
L. G. Natkevičius, Waterbury, Conn.	2390
F. Motuzas, Detroit, Mich.	1465
D. V. Stasiunaitis, Bridgeport, Conn.	524
F. J. Vilkas, Naugatuck, Conn.	405
J. Kasputis, Kenosha, Wis.	400
P. P. Remeika, Bridgeport, Conn.	340
M. Kvaratiejus, New Haven, Conn.	395
K. J. Semaška, Chicago, Ill.	340
A. Bardauskas, Chicago, Ill.	280
J. Laukonis, Detroit, Mich.	230
P. P. Pilipauskas, New Britain, Conn.	180
J. Medžiauskas, Montello, Mass.	150
B. Vedeikis, Hartford, Conn.	120
K. Šnuolis, Detroit, Mich.	120

Sekančią savaitę paskelbsime daugiau.

Seimą belaukiant.

Diena po dienai vis arčiau savo organizacijos seimo, kuris bus birželio mėnesio vidury, Chicagoje. Pirm negu seimo sulauksime, kiekvieno Sandariečio, kiekvienos Sandaros kuopos yra užduotis, apkalbėti savo partijos reikalus ir atlikti organizacijos pasiimtuosius darbus.

Įvykęs perversmas Lietuvoje sudrumstė tenaitinį musų brolių gyvenimą. Kas dieną gauname liudnesnes žinias, kurių nei viena musų nelinksmina. O kadangi mes, Sadariečiai, perversmą, kaip žalingą Lietuvai ir Lietuvos gyventojams, griežtai pasmerkėme, tai ir musų tarpe atsirado vienas kitas, kuris stengiasi musų vidujinius reikalus drumsti, mums trukdyti dirbti našu kulturinį ir tautinį darbą. Sandariečiams reikia ištvermės pasiryžimo ir pasiaukojimo darbams. Neprivalome leistis kalbėti su tais kurie teisina Konstitucijos ir demokratybės mindžiotojus. Mes esame demokratai esame liaudies šalininkai tai turime tos liaudies reikalus ginti. Juos ginsime, ir ginsime.

Pirm negu sulauksime savo organizacijos Seimo, štai ką mes privalome atlikti.

Pavieniai Sandariečiai.

Kiekvienas Sandarietė arba Sandarietis, turime pasiimti sau už priedermę pasidarbuoti organizacijai kiek galima daugiausiai. Kiekvienas turime pasistengti, iki seimo butinai gauti "Sandarai" bent po kelis naujus skaitytojus. Taipgi visų yra pareiga butinai atsilankyti į kuopos susirinkimą, jei yra užsivilkę narių mokesniai, juos užsimokėti, paduoti savo sumanymus kuopai apsvarstyti ir pradėti veikimą.

Kuopų užduotis.

Kiekviena Sandaros kuopa, iki sulauksime savo seimo, butinai turi pasirupinti surasti budus pasiųst savo atstovą seiman. Jeigu kuri del kokių kliučių negalės pasiųsti atstovo, ta kuopa turi pasiųsti savo sumanymus bei įnešimus, kad atvažiavę atstovai žinotų visų organizacijos narių mintis ir troškimus. Taipgi kuopa privalo pasistengti buti prisirengusi tinkamai seimą pasveikinti.

Tad imkimės už darbo visi. Laiko dar turime pakankamai ir didelius darbus galėsime atlikti, jei tik suglaustomis spėkomis padirbėsime.

Nėra garbingesnio darbo, kaip dirbti savo brolių gerovei, savo tėvynės laisvei. Sandariečiai tą darbą dirbome ir dirbame per metų eiles. Tad tęskime jį iki pabaigos, kol bus musų galutinas laimėjimas.

K. J. Paulauskas.

Seimas įvyks birželio 13 d.

Manau, kad jau visiems ALTS. nariams yra žinoma, nes apie tai jau buvo rašyta, kad šią vasarą Sandaros 12-tasis Seimas bus Chicagoje, didžiausioje Amerikos lietuvių kolonijoje. Prasidės pirmadienį, 13 d. birželio ir truks tris dienas.

Kokioje vietoje posėdžiai bus laikomi, bus pranešta kiek vėliau. Šiuo tarpu tik tiek galiu pranešti, kad jie bus laikomi viename didmiesčio hotelių. Vadinasi, tokioje ramumo vietoje, kur niekieno neerzinami sandariečiai galės išspręsti savo organizacijos rimtus reikalus.

Chicagos Bridgeportas yra žinomas kaipo lietuviškas babilionas. Čia randasi visi lietuviški bizniai, bankai, ofisai, dienraščiai, sankrovos etc. Jų tarpe ir puošniioji Lietuvių Auditorija! Joje bus paruošta Seimo atstovams palinksmintinai puikus bankietas ir koncertas.

Čikagiečiai jau išsijuose darbuojasi, kad šį Seimą padarius kuo pasekmingiausiu. Bet, deja, reikia neužmiršti, kad šio Seimo pasisekimas priklausys ne nuo vienų čikagiečių: —tai visų ALTS. narių bendras reikalas! Visi sąmoningi sandariečiai šį bendrą reikalą privalo lygiai įvertinti.

Julius Švitra

BRIDGEPORT, CONN.

Aukos Polit. Iždui. Aukavo P. Radžio prakalbose kovo 11 d. J. Ragickas, A. Skirka, V. Skirka, J. Pocius, A. Ruzgis, A. Kulkatis, Jokubas Žukauskas, Anna Stasiunaitė, Anna Bakunienė, Joe. Šerelis, J. L. Dulbis, visi po $1.

Smulkių aukų surinkta $18.05, viso $29.05.

Šios aukos eina į Politinį Iždą.

ALTS. 15 kp. Rašt.

A. Sapiega.

MONTELLO SANDARIEČIŲ REZOLIUCIJA.

ALT. Sandaros 27 kuop. Montello, Mass. susirinkę 1927 m. balandžio 18 d. iš aptarę gautas žinias, kad Lietuvoje paleistas Seimas, nauji rinkimai nepaskirti, įvesta karo diktatura, kad terorizuojamos pažangiosios demokratinės partijos, areštuojami ir kankinami kalėjimuose konstitucinės tvarkos šalininkai, kad išsprogdintą "Varpo" Bendrovės spaustuvė ir tt., randame, kad: smurto keliu užgrobusieji Lietuvos valdžią nedarė jokių žygių atstatyti sumindžiotą Lietuvoje teisėtumą, kad dar kartą nusižengė teisei, sulaužydami raštu duotąjį Respubl. Prezidentui Dr. Grinfui pasižadėjimą atstatyti konstitucinę tvarką, kad ne tik nedarė mažiausių pastangų patraukti į valstybinį darbą visas šalies kuriamasias pajėgas, bet priešingai smurtu ir teroru persekioja ir naikina visa, kas nepriklauso valdžią pagrobusiųjų saujai, kad toks elgesys yra sąmoningas šalies traukimas į suirutę ir savitarpio žudynes,

kadangi visokia diktatura yra aukščiausis neteisėtumo laipsnis, griežčiausiai priešinga pamatiniams demokratinės tvarkos dėsniams — griežčiausiai protestuojame prieš diktaturos įvedimą ir visą jos sistemą ir pareiškiame, kad mes eisime glaudžiai su Lietuvos demokratija už atstatymą teisėtumo, žmoniškumo ir parlamentarizmo Lietuvoje, taip jau reiškiam gilios užuojautos išsprogdintai "Varpo" Bendrovei ir visiems demokratiios Lietuvoje gynėjams. Mes su jumis!

ALTS. 24 kuopos vardu,

Pirmininkas **A. Vaitkus,**

Sekret. **J. Medžiauskas.**

MONTELLO, MASS.

ALTS. 24 kuopos susirinkimas ir draugiška vakarienė su pasikalbėjimais įvyko pereito balandžio 18 d. Kuopos salėje. Dalyvavo kuopos valdyba ir daugema kuopos narių. Svečiais buvo pakviesti ALTS Centro valdybos vice pirmininkas p. Jurgeliunas, Centro Komiteto sekretorius ir "Sandaros" reikalų vedėjas p. K. J. Paulauskas ir "Sand." redaktorius J. Pronskus. Tokie draugiski susirinkimai ir einamųjų klausimų aptarimai yra daugel atžvilgių naudingi, o Sandaros organizacijai ypatingai. Pasireiškia naujų mirčių, praktiškų sumanymų, po to didėja pasiryžimas daugiau pasišvęsti organizacijos darbui. Abelnai monteliečiai turingi energingais vyrais ir tvirti nusistatymu, tad lieka tik palinkėti vaisingai pasidarbuoti.

Raibsta.

DETROIT, MICH.
Didelės Prakalbos.

Balandžio 29, 1927, ant 24th St. ir Michigan gatvių kaip septynios trisdešimts vakare kalbės P. Radys Seimo narys, kuris dabartės lankosi po visas didesnes kolonijas Amerikoj ir sako prakalbas. Mes esames visokių žinių ir prakalbų girdėję, bet tikros žinios neesame girdėję. P. Radys yra seimo narys ir buvo tuom laiku, kada perversmas Lietuvoj įvyko ir po perversmo teko kiek pagyventi Lietuvoj. Taigi jo užduotis ir yra mums tikrą atsitikimą pasakyti, o musų užduotis išgirsti jo kalbos. Nepamirškit Balandžio 29 vakare ateit ant Michigan ir 24 gatvės ir išgirsti tikrąją teisybę ir tada nereikės patamsėje klaidžioti nežinojime.

Plunksna 1-mas.

DETROIT, MICH.
Grįžo Sandaros veikėja p. V. Kizienė

Ponia V. Kizienė pargrįžo iš Lietuvos, pirmą šio mėnesio pribuvo Detroite. Ji išbuvo Lietuvoje netoli metus, gal dar butų buvus ir ilgiau, jeigu ne fašistai. Ji sako, kad Liaudis buvo labai patenkinta Griniaus valdžia ir kaip tik pradėjo darbuotis del liaudies gerovės, žinoma dvarininkams ir kunigams tas nepatiko ir jie apsidirbo 17 d. Gruodžio savotiškai. Ji sako, kad kaip pirma buvo linksma, tai taip dabar yra liudna. Labai žmones sunkina karo stovis; miestuose nevalia trims ypatoms sustojus kalbėtis, tuojau areštuoja ir baudžia. Ponia Kizienė lankėsi Panevėžio Apskr. Raguvos parapijos kaime Justininkų. Jai ten labai patiko gyvent, ji nusipirko gražų ukį ir mano už kiek laiko grįžti į Lietuvą ir ten ramiai pabaigt savo gyvenimą. Prieš išvažiavimą ji darbavosi Sandaros 29 kuopoj ir turėjo gerus pasisekimus neabejotina, kad ji ir dabartės stos atgal į darbą.

Plunksna Nr. 1

NEW BRITAIN, CONN.

Musų kolonijos lietuviškų laikraščių korespondentai pradėjo tinginiauti. Vėlesniu laiku nesimato jokių žinučių iš New Britain, tartum kad čion nieko neveikiama. Vienok jau taip nėra. Pas mumis lietuviai veikia nemažiau, kaip ir kitose kolonijose. Tulas laikas tam atgal buvo pripratę "Vienybės" Tarkoje vienas kitą tarkuoti, bet pagaliaus "Vienybė" paliko Smetonos organu, tai ir Tarkos korespondentai jau nustojo viens kitą tarkuot, jau pradeda draugiškiau viens su kitu gyventi.

Musų kolonijoj "Sandarą" daugumas skaito ir visi myli skaityti, nes "S." paduoda teisingiausias žinias, be to turi gražių straipsnių visuose numeriuose, kur malonu skaityti.

Sandarietis.

DETROIT, MICH.
Iš Sandariečių Susirinkimo

Sandaros 29 kuopą laikė savo susirinkimą balandžio 10 d. Į susirinkimą kai kurie nariai pavėlavo; turėtų atminti, kad susirinkimas prasideda kaip dvi popietų. Nariai turėtų nesivėluoti, nes vasaros laikas ir kiekvienas nori greičiau atlikti susirinkimą ir išeit ant oro. Į susirinkimą atsilankė skaitlingas burelis narių. Musų kontestas eina pasekmingai. Šiame susirinkime tapo priimta septyni nauji nariai. Musų organizatoriai dirba kiek tik kurs gali. Taipgi pašaliniai nariai prigelbst, vienu žodžiu visa kuopa darbuojasi. Musų kuopoj visi nariai kaip vienas su Centro nusistatymu. Antras svarbus tarimas tai, kad Sandara prisidėtų prie Amerikos politikos. Čia turiu pasakyti worcesteriečiams, kad apsisaugotų, ba gali pralošt tuos septynis dolierius, kuriuos ketina konteste, nes musų Motuza kad dar vieną stepsą žengs, tai septyni doleriai ir pas mus.

Plunksna Nr. 1

"Varpo" Bendrovės reikalu.

Akcinės "Varpo" bendrovės valdyba šaukia akcininką metinį suvažiavimą gegužės 7 dieną, 1927 metų. Tame suvažiavime bus svarstoma apie susprogdinimą spaustuvės ir jos atstatymą. Valdybos yra sumanyta pasiulyti suvažiavimui parduoti jau keli metai atgal įsigytą Kaune statymui nuosavo namo žemės sklypą, kad tuo budu butų galima padidinti pagrindinį kapitalą 100,000 litų, išleidžiant 1,000 naujų akcijų po 100 litų kiekvieną, kad sukėlus kapitalo atstatymui spaustuvės. Šitokis sumanymas suvažiavimui pasiulyti gal butų ir praktiška, jei jau kitokios išeities nebutų. Žiurint į šį pasiulymą iš bizniško atžvilgio, jis yra nepraktiškas ir kenksmingas pačiai bendrovei. **Parduoti įsigytą žemės plotą, ypatingai Kaune, galima labai greitai, bet kuomet už metų ar kelių "Varpo" bendrovė panorėtų statyti nuosavą namą, tuomet toksai sklypas žemės butų labai sunku įsigyti.**

Taigi gerbiami amerikiečiai, ypatingai "Varpo" bendrovės akcininkai ir visi pažangieji lietuviai stokime darban. Iki "Varpo" bendrovės akcininku metinio suvažiavimo liko jau nedaug laiko. Musų butina pareiga nors per tą trumpą laiką susidomėti šiuo butinu reikalu, rinkti aukas ir patiems aukauti atstatymui susprogdintos "Varpo" bendrovės spaustuvės, kad ateinančiame "Varpo" akcininkų metiniame suvažiavime jau butų užtektinai pinigų atstatymui spaustuvės ir suvažiavusiems akcininkams nereiktų nei svajoti apie pardavimą sklypo žemės, o atėjus tam tikram laikui, butų kur pastatyti "Varpo" bendrovei nuosavas namas.

Aukos spaustuvės atstatymui plaukia kasdien iš Lietuvos miestelių ir kaimų, kas aiškiai rodo, kad Lietuvoje gyvenanti žmonės supranta "Varpo" bendrovės spaustuvės svarbą, iš kurios ėjo apšvieta į visą Lietuvą ir užsienius — pažangiosios dvasios laikraščiai.

Kad aukos greičiau pasiektų Lietuvą, ypatingai kad laike suvažiavimo, kuris jau nebetoli, butų kodaugiausia aukų susiųsta, meldžiu aukautojų aukas siųsti tiesiai Lietuvon: **F. Bortkevičienė, Laisvės Alėja 60, Kaunas, Lithuania.**

Taip siunčiamos aukos greičiau pasieks joms skirtą vietą ir man sumažins darbą.

M. L. VASIL, "V." ben. ig. Amer.,
307 W. 30-th St. New York, City.

Lietuvos žinios

KAIP LIETUVA NYKSTA.

Paskutinių dienų gaunami iš Lietuvos laikraščiai pilni straipsnių, korespondencijų ir susirupinimo dėl nepaprastos lietuvių emigracijos į svetimas šalis. Štai pora vaizdelių:

ROKIŠKIS. Gripo epidemijai sumažėjus čionai ėmė siausti nauja daug pavojingesnė "išeivybės epidemija". Jeigu gripas sumažino musų piliečių skaičių dešimtimis, tai išeivybė šluoja šimtais ir tai ne atskirų asmenų, bet ištisų šeimynų ir ukių!

Šiandien kaime populiariausios kalbos apie išeivybę Brazilijon, Argentinon, Kanadon.

Važiuoja ne tik bedarbiai padieniai darbininkai ar bežemiai, bet ukininkai su šeimomis, už niekus ilkviduoja ukį ir važiuoja, kad negrįžtų daugiau Lietuvon!

EŽERĖNAI. Ežerėniečiams šiemet blogi metai. Daugeliui duonos truksta, o kelintam ir badas žiurį akysna. Vienintėlė ežerėniečiams paguoda ir išsigelbėjimo iš blogmečio vilus — Brazilija.

Ir bėga iš čia žmonės ton svajojamon Brazilijon jau ne dešimtimis, bet šimtais. Bėga ne tik tie, kurie niekо be skurdo neturi, bet ir ukininkai bei namų savininkai už primestinus pinigus parduoda kam pakliuva ukį ar namus ir bėga su šeimynomis "laimės šalin"!

Kas įstabiausia, kad emigruoja daugiausia lietuviai. Latvijos pasieny lietuviai savo ukius parduoda latviams, lenkams ar rusams. Tokiu budu su lietuvių emigracija vyksta Lietuvos pakraščių kolonizacija svetimtaučiais."

O sotus Smetonos "Lietuvis" bara bėgančius ir iš savo praktikos sako: "Dirbame per mažai, o pinigus leisti mėgstame."

IŠVEŽTA IŠ LIETUVOS KIAUŠINIŲ

Gautomis žiniomis, per 1923, 4, 5, ir 6 metus eksportuota į užsienį 303,831,000 kiaušinių. Visų tų kiaušinių didesnioji dalis, 70 nuoš. pateko į Angliją.

Daugiausiai eksportuota kiaušinių per 1923 metus.

IMPORTAVIMAS JAVŲ.

Per paskutinius tris mėnesius praeitų metų Lietuvon įvežta įvairių javų 3864 cntr 06 klgr. Javai buvo įvežami be muito.

IŠVEŽTA IŠ LIETUVOS LINŲ

Per sausio mėn. iš Lietuvos išvežė į užsienį linų pluoštų virš 3000 tonų, už 7 milijonus litų.

Tonas apie 60 pudų.

NAUJI ARKLIŲ PIRKLIAI

Pastaromis dienomis į Lietuvą atvažiavo Belgų arklių pirkliai, kurie žada supirkinėti Lietuvoje arklius net didelemis partijomis ir eksportuoti į Belgiją.

CHICAGO "BIRUTĖS" JUBILEJUS

Šį sekmadienį balandžio 24 d. Chicago Dainos Draugija "Birutė" švenčia savo 20 metų gyvavimo jubilejų. Šia proga "Sandara" linki "Birutei" ilgiausių pasekmingų metų!

NAUJI ĮSTATYMŲ PAKEITIMAI?

Jau yra ruošiamas kariuomenės prievolės įstatymų pakeitimo projektas, kuris teikia krašto apsaugos ministerini teisių taikos metu: savo nuožiura, paleisti atsargon arba atostogų kareivius ištarnavusius pėstininkų dalyse — ne mažiau 12 mėn. ir spec. ginklių dalyse — ne mažiau 18 mėn. Paleidimas galės buti atsizvelgiant į kareivių išsilavinimą.

Strimaitis trumpai tebuvo. Prieš pat Smetonai Seimą paleidžiant išstojus iš Seimo vadst. liaud. frakcijos nariui Adžgauskui jo vieton buvo įėjęs Jonas Strimaitis, buv. "Sandaros" redaktorius.

Baimė turi dideles akis.

"L. Ž." rašo. **Haliucinacijos.** "Ryto" 72 Nr yra įdėta žinutė paslaptingu užvardymu "Ruošiasi", kurioje aprašyta, kad studentas Jakobsonas esąs "sugautas" bemokinąs 20 žydukų karo mankštos. Kaip tenka patirti, ištikrųjų taip buvę. Stud. Jakobsonas yra Pilviškio "Makabi" instruktorius. Sekmadienį, kovo 27 d. jisai mokinęs makabiečių grupę ne karo mankštos, kaip išsigando "Rytas", bet paprastą gimnastiką, butent, Švedų sistemos, kas į karo mankštą net ir nepanašu ir įvyko tasai "pučas" ne slaptai, bet atvirai, nes "Makabi" yra legali valdžios leista sąjunga.

Norintiems Lietuvoj pasilsėti.

"K. Garsas" rašo.

Palengvintos apsigyvenimo sąlygos vasaros svečiams. Kaip žinoma, seniau p. Vidaus reikalų ministeris žadėjęs duoti palengvinimų atvykstantiems į Klaipėdos kurortus užsienio svečiams. Kaip iš patikimų šaltinių sužinota, nuo gegužės mėn 1 d. įvažiuojantiems vasaros sezono svečiams į Lietuvos kurortus numažinama vizų mokesnis iki 5 lit. Be to, visas Klaipėdos miestas įskaitomas į kurorto ribas, todėl ir pačiame mieste apsigyvenusiem nereikės mokėti papildomojo svetimšalių mokesnio, nes pirmiau tik Smiltinė buvo skaitoma kurorto vietą. Taip pat ir susisiekimas Kuršių marėmis kiek patobulintas. Galima laukti, kad šiais metais, jei tik kiek pakenčiamas oras busias, turėsim nemažai svečių.

Grįžo Klaipėdos gubernatorius p. Žalkauskas, tačiau jo sveikata dar negana sustiprėjo ir jis paprašė atostogų ligi gegužės 1 dienos.

"Neo Lithuanija" statosi. Kaip iš Amerikos parvežtuosius pinigus išbaigė, taip rumų statymas buvo sustojęs. Dabar "Neo Lithuanijos" tautininkai studentai nutarę skelbti rinkliavą Lietuvoj.

Melamedas nepasigailėtas. "Kl. Garso" žiniomis ir sušaudytasis komunistas Melamedas buvęs įteikęs prašymą pasigailėti, bet buvęs atmestas.

Sovietų atstovas pas Voldemarą buvęs apsilankęs ir turėjęs ilgesnį pasikalbėjimą bet apie ką, viešai neskelbiama.

Dabartinės Lietuvos vaizdeliai

Kaikurios įdomesnės smulkmenos iš perversmo dienų

Pašto korespondencijos cenzuruoti pirmiausiai prisistatė ateitininkai. "Tautininkai" stud. iš "Neo Lithuanijos" atėjo paskiau. Telefono centralinėj įeidami išmušė duris; kiek turėjo įvaryti baimės vargšėms dežuravusioms telefonistėms gana to, kad duris išlaužę ir įėję 2 telefonistes atrado apalpusias. Ekspedicijoj ,kur priiminėja laiškus, dežuruojantis valdininkas, pamatęs naktovidy įsilaužiančius "svečius", norėjo juos iššaudyti ,tik pamatęs kartu atėjusius karininkas susilaike.

Kol buvo paskirtas vyr. pašto cenzorius majoras Kuizinas, ateitininkai ir taut. amerikiečių laikraščius degino. Sudegino taip pat Dr. Griniui atsiųstus paštu sukaktuvėms pasveikinimus.

Įdomus epizodas atsitiko perversmo rytą su "tautos vadu" p. Smetona. Jo butas prel. Maironio namuose Rotušės aikštėj buvo apstatytas raitų husarų sargybos. Apie 6 val. ryto tamsoj prie to buto labai greitai privažiavo kaž ko prisėdęs automobilis. Kareiviai, nepažinę, o matyt turėję įsakymą nieko prie Smetonos buto neprileisti, sušuko "stok!" Šoferiui neišgirdus ir visu greitumu važiuojant kareiviai pradėjo iš šautuvų pliekti. Pasirodo, automobily važiuota paties Smetonos su palydovais iš vyriausio štabo. Šie manydami, kad juos apšaudo senosios valdžios šalininkai, supuolė į prel. Maironio namų išeinamąją vietą, kaipo artimiausią dabėgti. Tik toje vietoje bunant išsiaiškino klaida.

Smetona viešai apšmeižė D-ra Griniu. Jis savo raište "diktatoriui" Plechavičiui, kuriuo pareiškė prisiimąs pastarojo suteiktąjį "tautos vado" titulą, parašė kad buves kreipęsis į Resp. Prezidentą Dr. Griniu, nurodydamas bolševizmo pavoju, bet jo kreipimasis nebuves išklausytas. D—ras Grinius, į tai yra pareiškęs, kad jokio kreipimosi nei raštu nei žodžiu Smetona nėra į jį daręs. Reiškia, ponas Smetona savo pateisinimui griebėsi net tokios žemos priemonės — apšmeižti Resp. Prezidentą tuo tarpu, kai šis buvo apstatytas sargyba.

Pas Resp. Prezidentą Dr. Griniu 3 val. naktį atėjo aviacijos karininkai su leit. Mačiuika pryšaky ir pareikalavo sargą, kad šis prikeltų Prezidentą. —Kokiu reikalu? — Pasveikinti Prezidentą su sukaktuvėmis. Sargas taip ir pranešė. "Lai ateina dieną" atsakęs Dr. Grinius. "Kad jie butinai nori tuojau matyti," sugrįžęs pranešė sargas. "Įleisk". paliepė dr. Grinius. "Gerbiamas Prezidente, "prašau paleisti seimą",, sudaužęs užkulniais ir mikčiodamas taręs leit. Mačiuika įėjęs. "Kas tamstą atsiuntė?'" paklausė Dr. Grinius. "Diktatorius". — "Kas toks?" — "Uždrausta pasakyti". — "O priesaika atsimeni?" paklausė Prezidentas. — "Taip, bet labui tėvynės". —"Pasakyk jam, kad aš Seimo nepaleisiu." — "Tad mes patys paleisim", atsakę leitenantai išėjo. Rumas buvo apstatytas.

7 val. ryto atėjo Plechavičius su 2 pulkininkais. Sudaužė užkulniais. Atsisėdo. "Ponas Prezidente, tai mane padarė diktatoriu", pradėjo tęsintis Plechavičius. "Kaip tai?" — O gi, sėdėjau daboklėj, ateina karininkai ir sako — buk diktatoriu. Aš, turiu pačią, vaikus, pagailėjau jų ir turėjau apsiimti." — "Tamsta esi škurininkas", atsakė jam Dr. Grinius. — "Tamsta mane kaipo karininką įžeidi!"—užsigavo Plechavičius.—"Pakartok tamsta savo žodžius, ką prieš tai sakei, pamatysi, ar tamstą kaipo karininką dar galima įžeisti. Žmogus ,kur del "pačios, vaikų" išduoda tėvynę, nėra garbės vertas karininkas", atsakė Dr. Grinius. Plechavičius atsisėdo. "Man belieka nusisauti" —tarė Pl. — "Tamsta nesišausi, turi pačią, vaikus", atsakė Dr. Grinius. — "Vis tik aš priverstas tamstos pareikalauti paleisti Seimą ir atsisakyti iš prezidento, užtikrinu, kad rinkimai eis demokratišku keliu", po pauzos prabilo Plechavicius. — "Tamstos užtikrinimui negalima tikėti. Nesutinku." — "Tamsta galit buti priverstas". — "Šaudykit, didelis daiktas, kiti tokie užmušė mano žmoną ir dukterį, aš liksiu ištikimas konstitucijai". — "Kas daryt su Seimu, nėra daugumos" įsikišo pulk. Skorupskis.— "Yra su ukininkais 47. Tad grįžkit į dalis ir laukit amnestijos" — patarė jiems Prezidentas. —"Nebegalima." — "Kitaip gali buti bloga ir jums ir mums. Kas jus įgaliojo karo stovį skelbti? Naujas nusikaltimas prieš valstybę padarytas", perspėjo Dr. Grinius.

11 val. dieną atėjo pas Prezidentą gen. Nagevičius ir pulkininkai Petruitis, Skorupskis. Atvežė iš Smetonos laišką. "Gerb. Prezidente, tautos valia, armija nori pastatyti Smetoną valstybės pryšaky" ir ėmė prašyti pripažinti jį: esą 25000 lenkų ant sienos laukią užpulsią.

Dr. Grinius grąžino Smetonos laišką: "Užvakar atst. Galvanauskas gavo užtikrinimą iš Čemberleno kad lenkai nepulsią".— "Tuomet viena musų kariuomenės dalis pakils prieš kitą" —tarė pulkininkai. — "Prisivirėt košės, tad dabar susrėbkit". — "Kas į Smetonos propoziciją atsakyti?" — "Nesuprantu. Prezidentas skiria tik ministerį pirmininką, bet jokių tautos vadų. Tad verčiau tą laišką jam grąžinkit, lai pasiliks tik nesusipratimas". —"Tai kaip tėvynę išgelbėti?" —"Verčiau sakykit, kaip kailį išgelbėti." — Aš esu kitos nuomonės, bet sako, kad Smetonos paskyrimas nuramintų kariuomenę" pasakė gen. Nag. — "Bet mano žiniomis paskelbėt karo stovį, tad eikit pas Plechavičių, gal jis ir paskirs Smetoną tautos vadu." — "Velnią lengviau iššaukt, kaip jį atgal besuvaryt" pasakęs, rodos, Nagevičius išeinant.

Subrendusios merginos panašios į prinokusius vaisius — pačios krinta vyrams į rankas.

Laiškai iš Lietuvos

KRIKŠČIONYS LENKIŠKŲ MOKYKLŲ STEIGĖJAI LIETUVOJE

Kiekvieno Lietuvos piliečio aukščiausia ir švenčiausia pareiga yra savo tėvynės nepriklausomybę sergėti. Geras pilietis netiktai savo kuno ir proto triusu remia tėvynės nepriklausomybę, bet, jeigu buna reikalas, gindamas nuo priešų pasikesinimo jos rubežių neliečiamybę, ir savo gyvybę ant jos aukuro sudeda. Priešingai, labai pasibiaurėtinai atrodo žmogus arba jų grupė, kurie plačiai ir garsiai kalbėdmi apie savo patriotizmą, šį prkilnų obalsį išnaudoja savo asmens arba siauram partiniam labui, arba, kas biauriausia, tos pačios tėvynės griovimui.

Šios dienos valdovai Lietuvoj ir nesenai atsidurę opozicijoj ir dabar smurtu pasigrobę valstybės vairą savo kalbose ir raštuose labai garsiai šaukia esą vieninteliai tėvynės meilės obalsio reiškėjai ir gyvenime vykintojai, bet, kaip tas obalsis jų pačių buna vykdomas, arba vartojamas kaip šydas jų tamsiems darbams pridengti.

Pavyzdžiui kiek buvo riksmo del lenkiškų mokyklų Lietuvoj steigimosi. Iš to akto sudarytas visas pikčiausių prieš buv. valdžią puolimo obalsis, juo pasinaudojant buvo išvesta pereito lapkričio 21 d. į gatves muštis su policija sufanatizuota moksleivija, jis panaudota ir kaipo viena priemonių gruodžio 17 d. nakties perversmui pateisinti.

Čia nekalbant apie tai, kad lenkiškoms kaip ir jezuitiškom mokyklom Lietuvoj steigtis progą davė pačių krikščionių ir tautininkų drauge su lenkais Seime pravestos privačioms mokyklom steigt lėšos, kad ligi šiai dienai, pasigriebę valdžią su lenkais palaiko seime faktiną koaliciją, — šioj vietoj noriu narodyti ir tai, kas vietose tokias lenkų mokyklas kurstė steigti.

Širvintų apylinkėj, kaip pereitais metai rašė net pats "Rytas". Parčauskas, Untulienė, Kosska meta lauk lietuvių mokyklas, o steigia savąsias, tačiau krik. demai su jais yra artimiausiuose santykiuose. Zabarijos, Naborovščiznos kaimuose, Panerių dvare (Vievių val). ir kitose vietose staiga pradėta neva vietos žmonių reikalavimo vardu steigti lenkiš. pr. mokyklos. Tų apylinkių žmonėms ir sapnuotis nesisapnavo tų mokyklų reikailngumas, bet dėja, kaip sako vietos gyventojų protestai, atsirado Panerių dvaro (Vievių val.- užveizda p. Mickevičius su savo kampanija ir pradėjo šias mokyk. steigti.

Žinoma, vienam Mickevičiui ir eventualiai jo įtekmėj esantiems jo kompanijonams neateitų į galvą ir neužtektų drąsos stvertis tokio darbo, nes jis yra bemokslis aplenkėjęs žemaitis ir dabar pats nežino kuo iš tikrųjų jis yra, tad patrioški jausmai šion ar kiton pusėn jo pastumėti negalėjo, čia turėjo paveikti ir ji kas kitas. Artimi santikiai Žaslių kleb. kun. Cijunaičio su minimu p. Mickevičium mums ir nurodo, kad tam darbui galėjo inspiruoti jį tas pats kunš Cijunaitis, kuris, kaip žinoma, krik. dem. veikime ypač Kaišiadorių apylinkėj, užima gan svarbią vietą. 1923 metais rudenį tas pats Mickevičius ačiu tiktai kun. Cijunaičio protekcijai ir gerai atestacijai įsteigė Panerių dv. tiktai del 40 vaikų net dviejų komplektų valdišką pr. mokyk., mat, reikėjo antros mokytojos lietuviškai mokančios, nes jo žmona nemokanti lietuvių kalbos liko mokytoja vedėja. Ponia Mickevičienė taip vedė šią mokyklą ir joje mokytojavo, kad Šviet. Ministerijai sudarė daug rupesnių, kol ji galutinai liko panaikinta. Spalių 7 d. 1926 m. lenkiškų mokyklų steigimo karštis toje apylinkėj buvo aukščiausiame laipsnyj, tas pats kun. Cijunaitis su dar dviem kunigais rado galimu apsilankyti pas Mickevičių pietų, o pastarasis laikas nuo laiko atvažiuoj pas jį. Tų dvieju įsmenų artimesnių santykių pateisinimui vargiai begalėtų kas nors parodyti kitų prakilnesnių motyvų.

Ištrauka iš vieno laiško.

Kaunas, Kovo 19 d.

"...Pas mus tai blogiau. Jeigu dar pirmiau buvo iaučiamas veržimas, ir iš jo sekąs apmirimas, tai šiandien po "Varpo" išsprogdinimo pasidarė stačiai neiauku, krupu! Kas tą pekliška darbą padarė, rasi jus ten laisvoj šaly daugiau girdite, negu šiandien mes patys, bet visos apystovos ir pirmoj eilėj valdžios oficiozų laikymosi visiems durte duria į akis, kad tai darbas tų, kurie šiandien 'reiškia" tautos valią.

Kada atsiduri tokioj padėty, kada teisės ir ramybės saugotojai naktimis vykdo kriminalinį terorą, o dieną patys vadovauja ar davinėja įsakymus "kriminalistus gaudyti bei sekti, tai bus aišku, kas per ramybė ir jaukumas gyventi tokios vyriausybės valdomoj šaly. "Varpo" susprogdinimas tai antras perversmas, — psichologinis. Visa visuomenė susikrėtė ir skilo, lyg tos Jodidio namo sienos. Jei ligi tol daugeliui perversmininkų veidas rodėsi neaiškus, dabar jis paaiškėjo ir daugelis net buvusių jų garbintojų nusisuko nuo jų. Tokių yra ir pas krikščionis ir pas tautininkus, ir visuomenėj ir kariuomenėj. Tą pajuto valdžia ir išsigando. Ministeriai ir valdančių partijų lyderiai pradėjo "naktimis neužmigti" arba ir namie nemiegot (Voldemaro žodžiai). Vadinasi, prasidėjo kriminalinis psichozas, kuomet nusikaltelio sąžinė neduoda ramybės ir jam ima rodytis, kad visa tai, ką jis pats yra padaręs, ar manęs daryti, jo priešininkai tyko jam pačiam padaryti.

Nuo šitos ligos yra vaistas, tai pasiklausyti sažinės balso, atitaisyti kas galima ir **susitaikyti su nuskriaustaisiais.** Bet musų ligoniai nerodo noro šio vaisto imtis. Jie grimsta vis giliau į ši psichozą ir seka Jono baisiojo pavyzdį — vsus temato esant savo priešais ir juos terioja.

Žvalgybininkų ir šnipų niekados dar Lietuvoj tiek nebuvo ir tokiomis teisėmis nesinaudojo kaip dabar. Jie turi užtikrinti ponams ministeriams "ramų miega". Tos ramybės vardan buvo "susektas paruoštas kovo 17 d. komunistų perversmas". Ir pra sidėjo areštai... tardymai su elektros ir kitokių technikos išradimų pagelba... Girdėti esą daug areštuotų. Vakar nuėjo sėdėti 3 mėn. kalėjime dailininkas J. Burba, komendanto nubaustas. Žodžiu, eina "opričina". Apie konsolidaciją (bendrą darbą) konkretaus nieko nekalbama. Tautininkai, matyt, pasiryžę Lietuvos likimu lošti va banque.

Valst. Liaudininkų padėtis begalo sunki. Mes jaučiames lyg koks šulas, kuris turi atlaikyti iš visų pusių puolimus ir spaudimus balansuoti. Pasiryžom valstybės namo lygsvarą išlaikyti. Kaip pavyks nežinia (dabar sprogdina iš apačios!) Baisiausia, kad toks veikimas nebutų suruoštas su Lenkija... Nes ši žino, ,kas dedasi musų viduj ir ruošia kariuomene ir "strzelcus". Glovackiais, Plechavičiais. Musteikiais pasitikėti baugu...

Papildymas. Pirm dešimties dienų parašiau Tau laišką, bet nebuvo progos pasiųsti, tai dar prirašau. Padėtis per tą laiką nei kiek nepasikeitė. "Varpo" spaustuvė tebeguli griuvėsiuose, valdžia ieško nusikaltėlių, bet, žinoma, "neranda". Kauneckis su Kaminskiu tebesėdi kalėjime. Frakcija ir C. K. vaikščioja pas ministerius, bet nieko negelbsti. Jau buvo žadėje Kaunecki paleisti, bet paskutin. svkį žvalgybininkai dar kokį "donosą" surado ir Merkys pareiškė: "sauso nepaleisiąs".

"Šiandien reiškiasi dalykų — ir spaudos laisvė prie jų priklauso, — del kurių nebėra galimybės nusisverti, ar jie yra geri, ar ne, del kurių begali buti tik vienas rupesnis, ar galima šitai viešosios nuomonės srovei pasipriešinti. Bet šios laisvės atėmimas konstitucinėje valstybėje butų ižeidžiantis anachronizmas butų tikra beprotybė." **Napoleonas 1**

KAIP ŽMOGUS ATRODYS ATEITY.

E. Rogers, National Physical Education Service direktorius, iš New Yorko nurodo, kokios išžiuros žmogus bus ateityje. Jis sako, kad vyrai šsigims taip, jog jie turės labai plonas kojas. Tas busią todel, kadangi vyrai darbe sėdėdami dirba ir mažai vaikščioja, nes jei kur reikia nueiti, tai dažnai važiuoti važiuoja. Taipgi vyrų krutinės businčios labai siauros, o pilvai dideli. Taipgi vyrai visiškai neturėsią dantų.

Moterys išsigimsiančios taip, kad jos busiančios visai plonutės ir vaikų gimdyti negalėsiančios. Moterų plonomis išsigimimą jis pamatuoja tuomi, kad šiandieninės moterys dedančios paštangas buti plonomis ir tas daug atsilieps į busimas kartas.

MAROKKO IR ISPANIJOJ ORKANAS

Pereitą savaitę iš Afrikos pakilęs smarkus orkanas užklupo Marokko pakraščius ir persimetė Ispanijon. Sugriauta daug žvejų namų, daug žvejų valtyse galą gavo. Nuostolių pridaryta į $10,000,000. Audrą sekė afrikoniškas "raudonasis lietus". Po to u ėjo šaltis su gruodu, pridarydamas nuostolių pasėliams.

VIENA MOTERIŠKĖ PRIEŠ 50 GINKLUOTŲ POLICISTŲ.

Chicago bal. 14 d. lygiai 2 valandas tęsėsi kova tarp 50 sunkiai apginkluotų policistų, ir jaunos banditės moteriškės, jos tetos ir 3 vyrų, kurie buvo pavogę 7000 dol. vertės brangenybių. Tik pašaukus ugniagesių ir su pagelba ašaras sukeliančių bombų pavyko tą plėšikų vadovę pagauti gyvą.

Nelygybė

Susimušė Duplys su Knysium. Susimušė pačioj nuošaliausioj vietoj: kampinio skersgatvio užkampy. Ar buvo priežastis, niekas jų neklausė, jie niekam apie tai neskelbė ir, greičiausia ,ir patys sau del to galvos nesuko. Duplys žygiavo zigzagais (laužyta linija) nuo dešinės gatvės sienos kairės link, Knysius priešingai: nuo kairės dešinės link. Jų dviejų linija persikirto lygiai toj vietoj, kur jiedu susidurė, t. y. po abiejų kojomis.

Čia jau jokia matematika neišspręs, kaip tokiu atveju toliau į priešingas puses eiti, jei susiduria du vienokios energijos kieti kunai. Du ožiai, susidurę ant liepto, visiems žinoma ką padarė: susirėmė ragais ir abudu nusivožė į upę.

Su Dupliu ir Knysium reikalas buvo painesnis, be to, ir šiaip kadangi jiems nepritaikomas ožių pavyzdys, viena kadangi jie ne ožiai, kita kadangi jie žmonės. — Jų staiga sutrukdyta inercija iš kojų persiliejo į rankas, rankos, pajutę srovės priepludį, pradėjo judriai maskatuotis į šalis, stengdamos pradaužti savo orbita pastojusią kliutį. — Pirmiausia išlėkė iš Duplio kairės akies kibirkštys, o Knysiui nusisuko į šoną nosis. Po to abiem išbyrėjo po lygų skaičių dantų ir susisuko žandikauliai, kad nei valgyti, nei gerti, nei žmoniškai kalbėti nebegalėjo.

Nuo tolimesnio veiksmo atsirado kraujo ir labiau apčiuopiamieji kremzliai priėmė mušto kotleto formą...

Duplys pradėjo pirmas susileisti. Nepasilikdamas leidosi ir Knysius, ir pradėjo išlyginti pirmajam šonkaulius, o tas savo ruožu jam plytgaliu plokštino kaušą.

Kumščiams nebeveikiant buvo pasirinkta gatvės akmenukų.

Greit abudu butų taip suplokštę, jog butų galėję abudu per viens kitą be kliudymų pereiti, jei bebutų galėję. Bet nei Duplys galėjo, nei Knysius begalėjo, taigi abudu laukė progos. Bet proga ir nelaukiama atėjo. Kas laukia tokios progos ,kuri be policijos neapsieina? Juos: atėjo, pakėlė ir nuvedė. Nieks jų odekolonu nešlakstė, nieks mosuojamų skepetaičių vėjo bangomis negaivino ir sąnarių nemasažavo, kaip tai daroma kitais atvėjais. Dar daugiau. Jiems nieks aplodismentų nekėlė, gėlių po kojų jiems nieks nebarstė, filmų ir fotografų, korespondentų buriai jų nepuolė, kaip kitus tokius. Ir tik del to, kad jie viens kitam suaižė į kotletus nosis ne tam tikroj estradoj dešimčių tukstančių akivaizdoj. Tik del to, kad jie ne Dampsėj ir Korpantje ir Sharkey-Žukauskai ir ne Siki ir Požėla. Jie taip pat ėjo bokso imtynių, tomis pačiomis taisyklėmis, kaip ir kiti pasauliniai bokso čempionai, tai yra boksavosi ligi pergalės.

Kada jiedu šį savo nusistatymą pareiškė prie tardymo, jiems tardąs valdininkas juokaudamas atsakė: šitokiems boksininkams teks už panašias rungtynes keletą dienų pasėdėti vėsiojoj, o jei kokios, dar ir pabaudos pamokėti. Valdininkas nė kiek neklydo. "Kuo mes du blogesni už tuos Dempsėjus, Korpantjes, Sikius, Požėlas? Ar mudu blogiau už juos nosis balnojova, ar mudviems smugiai tikslo netaikė ar mudviejų veidai nepanašųs į tikrų pasaulinių čempionų?" —teisinosi Duplys ir Knysius teisme. — "Kadnagi judu ne Korpantje ir Dempsėjus, ne Sharkey-Žukauskas, Siki ir ne Požėla, o Duplys ir Knysius", — paaiškino jiems teisėjas: "del to gaunate po septynias paras daboklės ir po penkiasdešimt litų pabaudos kiekvienas". —

— "Nelygybė" — nus prendė Duplys su Knysium, dručiai įsižeidė ir, baigdami sėdėti, sutarė boikotuoti visokį kumšties sportą ir niekuomet nebesiboksuoti. **Aklasmatė.**

JUOKAI

Varyk mėnulį gulti.

Katriukė sėdi su savo mylimuoju Pauliuku priebutyje: abu paskendę meilės svajonėse.

Staiga iš kambario pasigirdo motinos balsas:

— Katriutė,, ką tu ten veiki?

— Į mėnulį žiuriu, matute!

— Pasakyk mėnuliui, kad jis eitų gult, o tu eik namo, nes jau dvylikta valanda.

—]—[—

Nevienodos pažiuros.

Tėvas. — Nesuprantu? Kaip galima buti tokiu tinginiu! Man net linksma buna, kai dirbu.

Sunus. — Bet, tėvėl, juk pats sakai, kad žmogus sutvertas ne linksmybėms.

—]—[—

Šimtas draugų

— Rusai sako — neturėk šimto rublių, bet turėk šimtą draugų, puikus priežodis, tik, žinoma, Amerikoj reikia jis pakeist doleriais. — Kodel manai? — Štai gyvas pavyzdys, turiu apie 100 draugų, iš kiekvieno pasiskolinau po 5, po 10 dolerių ir gera suma.

—]—[—

Arčiausias kelias

— Ar negalite man pasakyti, kaip patekti į artimiausį ligonbutį? — O, mielu noru: pulk po automobilio ir bematant pristatys į artimiausį ligonbutį.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN WEEKLY

Published Every Thursday at South Boston, Mass. by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA

I. PRONSKUS, Editor, K. J. PAULAUSKAS, Business Manager.

Savaitinis laikraštis, leidžiamas kas ketvergas. Prenumerata turi buti apmokama iš kalno. Prenumeratos metas sutosi nuo dienos užsirašymo. Metams kainuoja (Amerikoje) $2.00. Kanadoje ir kitur — $3,00 Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderius, adresuojant:

"Sandara", 327 E Street, South Boston, Mass.

Entered as Second Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1897.

Redakcijos Straipsniai.

ORGANIZACIJA IR DISCIPLINA

Organizacija ir disciplina yra beveik lygiagreičiai dalykai. Organizacją sudaro ir jos programą nustato grupė žmonų, turinčių vienodą nusistatymą, kokiam nors visai grupei rupinam tikslui siekti. Prisidėjimas organizacijon ir joje buvimas yra laisvos sąžinės ir įsitikinimo dalykas. Kas su jos nuostatais sutinka ir randa juos sau artimais, tas gali ir turi dirbti toje organizacijoje, kas ne — laisvas kelias neįstoti arba įstojus pasitraukti ir pasisieškoti kitokios sau artimesnės grupės arba savą kurti.

Bet pas mus yra viena bloga ypatybė, pulti ant gatavo ir ardyti tai, kas kitų sunkiai sukurta. Kad tatai butų kulturos pažymys neprisieina daug aiškinti. Turim pakankamai pavyzdžių, kaip įvairus destruktoriai, prisidengę komunistų kaukėmis, knisa stipriausios organizacijos SLA. šaknis. Iš jų nėra ko daugiau ir reikalauti, nes be griovimo ir destrukcijos bolševikai nieko kita ligi šiol nėra padarę.

Bet panašių destrukcijos apsireiškimų tenka pastebėti ir kitose musų organizacijose. Čia tas knisimo darbas gal dar žemesnės rušies, nes vedamas prisidengus tų pačių organizacijų nario arba draugo kauke. Ar yra organizacijos narys toks, kurs formaliai jai priklausydamas, faktinai visą laiką laikosi jai opozicijoj ir veikia priešingai jos princpams? Ne, toks nėra organizacijos narys, o jei formaliai yra tokiu patapęs, organizacija privalo tą nesusipratimą pataisyti. Visur reiklinga disciplina, o ne palaidi barščiai. Tai nėra "cenzura" nei "diktatura", kaip tuli šitų simbolių garbintojai šaukia, tai yra savo namų išvalymas.

Tas mastas tenka taikyti ir ALTS. organizacijai. Jos tikslai yra vieši ir ji juos gins, į šalis nesidairydama. Kas prieš demokratiją konstitucinę tvarką ir parlamentarizmą, tas prieš Sandarą. Kas teisina smurtą, sauvalę, priespauda ir terorą, kokiais apvalkalais jis ir dangstytusi, su tuo Sandarai nepakeliui. Jei bus reikalo Sandara suspenduos ir dar tiek bet aiškumas turi buti.

Sandara bevelija turėti reikalą su atviru savo idejos priešu, kaip su prisimetusiu šalininku. Taip daro kiekviena organizacija, kuri į savo siekius eina tiesiu ir atviru keliu.

KONTESTAS PRAILGINTAS

Kontestininkams įsisiubavus į darbą ir prašant Sandaros Auksinis Kontestas pailgintas iki gegužės 31.

Štai del ko mes prailginame:

P. A. Dėdynas, kuris iki šiol yra kontestininkų karalius, savo laiške mums rašo, kad iki gegužės pabaigai jis butinai gaus 10,000 pointų! Kuris nepažysta p. Dėdyną, tai tik tas gali sakyti, kad jis to nepadarys. Gi mes jį gerai žinome ir esame persitikrinę, kad ką jis sako, tai ir padaro.

F. Motuzas, Detroitietis mums rašo, kad mes praneštumėme Worcesterio Sandariečiams, jog jie pažadėtą $7.00 dovaną turėtų prirengę, nes jie apsiima p. Dėdyną sumušti. Su p. Motuzu mat baikų nėra, čia Worcesteriečiai gali pasilikti įsišokę su savo pažadais.

L. G. Natkevičius, iš Waterbury, Conn. pasivarydamas nuo 660 iki 2,390 pointų rašo, kad jis tokio budo žmogus, kuris myli mažai kalbėti, bet daug padaryti. Sako tik duokite man dar kiek laiko, o aš parodysiu ką Waterburiečiai gali. Mes turime pasakyti, kad su waterburiečiais tai negrybausi: jei jie ką pasako, tai tap ir turi buti. Tad greitu laiku galime pamatyti, jog p. Natkevičius atsistos visų priešakyje.

Bet ar jųs žinote ką Chicagiečiai kalba? Jie pakuždomis mums yra jau pasisakę ką jie padarys. Prašė niekam nesakyti ir nesakysime, kol jie patys savo darbus viešai parodys.

Na o ką mums pasakys kiti kontesto dalyviai. Amsterdamietis p. Petryla tik raukosi ir kaž ką galvoja. Pittsburghietis p. Virbickas irgi sako jog kas tokio bus padaryta. Padarys ir visos kitos kolonijos. Tad valio visi į darbą!

Lietuvos studentai prieš persekiojimus.

REZOLIUCIJA

Lietuvos Universiteto pažangiųjų studentų 8 organizacijos bendrame pasitarime, 1927 m. kovo m. 25 d. priimtoj rezoliucijoj be kt. konstatuoja sekamą:

Lietuvoje pastaruoju laiku susidarė ypatinga padėtis. Karo stovis su visomis barbariškomis priemonėmis baigia užgniaužti kulturiniai visuomeninį judėjimą. Žodžio, spaudos, susirinkimų, asmens laisvės varžymas pasiekė tokio laipsnio, kurio Lietuvai galėtų pavydėti tik kapuos gulį rusų cariškos "ochrankos" apaštalai. Švietimo ministerio (Bistro) įsakymu į bibliotekas neįleidžiami visi Mok. Prof. Sąjungos ir "Kulturos" bendrovės leidiniai, ir net tokių autorių, kaip Rabindranato Tagorės, Šekspyro, Oskar Ualdo, G. H. Uelso, A. Vienuolio ir kt. raštai. Be jokių motyvų uždraustas pažangiosios moksleivijos idealoginiai-kulturinis laikraštis "Aušrinė" ėjęs dar žiauriausiais cariškojo režimo laikais.

Neleidžiama net tokioms organizacijoms, kaip "Kulturos" bureliai dirbti grynai kulturinio darbo, uždraudžiami susirinkimai, paskaitos, vakarėliai.

Nėsant laisvo spausdinto žodžio, kuris visus blogumums galėtų iškelti aikštėn, karo komendantai, naudodamiesi duotomis jiems teisėmis, jaučiasi piliečių laisvės šeimininkais. Masiniai areštai, kratos pas legaliai veikiančių organizacijų narius išsiplatino visame krašte. Pasinaudodami tokia padėtim įvairus patamsių gaivalai, vaduodamiesi asmeniškos neapykantos instinktais, apšaukia priešingo nusistatymo žmones "bolševikais" ir užtenka to, kad visai nekalti, dažnai tyčia suprovokuoti, pakliuva į žvalgybos rankas, iš kur be jokių rimtų kaltinimų tremiami į koncentracijos liogerius, pudomi kalėjimuose, atiduodami karo lauko teismams, kur įstatymu nėra ir liudininkai reikšmės neturi. Siaučiant tokiems masiniams areštams, šiandien pudoma kalėjimuose studentai atitraukti nuo mokslo: "Varpo" D-jos narys Adomas Kaminskas, "Žaizdro" D-jos nariai Antanas Žvironas, Leonas Čereška; Aušrininkų D-jos Vytautas Pavilčius, Jonas Norkus, Antanas Vilčinskas; "Atžalos" D—jos Kilikevičius, Krilovaitė. Be jų areštuotas "Jaunimo" Redaktorius Jonas Kauneckas ir paimti nepilnamečiai gimnazistai iš mokinių suolo: J. Grigaitis, Galinis, Liutkus, Maciejauskas, Krapavickas, Buračas, Skučas ir dar visa eilė kitų.

...griežtai protestuojame prieš tai ir reikalaujame:

1) Kad butų leista laisvai veikti visoms legalėms organizacijoms;

2) Kad butų leista laikyti mokyklų knygynuose "Kulturos" B—vės ir kiti po Gruodžio m. 17 d. uždrausti anksčiau buvę legalųs leidiniai;

3) Kad areštuotieji studentai moksleiviai ir kiti juo greičiau butų ištardyti ir paleisti; jei valdžia ras juos kaltais, lai ta kaltė bus įrodyta normalaus, ne karo lauko, teismo keliu, ne bereikalingu pudymu kalėjime bei koncentracijos liogeryj.

Rezoliucija nutarta pasiųsti: 1. Ministeriui Pirmininkui, 2. Universiteto Senatui, 3. Iškabinti rezoliuciją pasirašiusių Draugijų vitrinose ir 4. paskelbti spaudoje.

Pažangiųjų Studentų Draugijų Valdybos.

Tikra tiesa apie Vilnių.

ATSTOVO KLIMO PRANEŠIMAS BELGŲ SPAUDAI.

Vienas didžiausių belgų dienraščių "Le Libre Belgique" paskelbė ilgą pasikalbėjimą su Lietuvos pasiuntiniu Paryžiuj p. Petru Klimu. Laikraščio atstovas L. de Saint-Martin, teiravosi apie lietuvių lenkų susitaikymo galimumus. P. Klimas jam plačiai paaiškino, kad tas susitaikymas tik tada tegalimas busiąs, kai pasaulis įsitikins, **jog Lietuvos nedera ir negalima jungti bet kuriais artimiausiais ryšiais su Lenkija, nes lietuviai yra nei nuo rusų, nei nuo vokiečių, nei nuo lenkų visai nepriklausoma savarankė tauta, turėjusi praeity didelę ir garbingą nepriklausomą valstybę. Taip pat lenkai visai neturi nei pagrindo, nei teisės reikalauti Vilniaus net nė kaip seniau buvusio provincijos miesto, nes toji** Lietuvos kunigaikščio įkurta ir pačių lietuvių pasistatyta senoji Lietuvos sostinė, lietuvių tikybinio ir intelektualinio gyvenimo centras, Lietuvos prekybos kelių kryžkelė, ta Lietuvos Jeruzalė, t. y. visas lietuviu tautines viltis gaivinąs židinys. Net personalinės Lietuvos Lenkijos unijos laikais Vilnius nebuvo paprastu Lenkijos provincijos miestu, nes į tą uniją su Lenkija Lietuva buvo susidėjusi griežtai lygiomis teisėmis. Galutinoj išvadoj dabartinę Lietuvos padėtį p. Klimas palygino su prieš Belgijos nepriklausomybės paskelbimą buvusia Olandijos bukle. Tad jei didžiųju valstybių diplomatai tikrai nori pasiekti rytų Lokarno, pasak p. Klimo, nesą kitų kelių, kaip tik Olandijos pavyzdžio nurodytais.

Pastabos.

Kaip pasirodo, tai iki šiol turėjome redaktorių ir su trumpomis kelnaitėmis. Vienas iš jų pasirodė p. Karpavičius, nes "Dirvos" N. 17 susušunka, buk jau laikas mesti trumpas ir užsimauti ilgas kelnes. Taip, Kazimierai, tas Tamstai reikėjo jau senai padaryti.

Nors kai kurie musų mokslinčiai mato platų gyvenimą ir dar daug vietos dausose, bet jie vis užkliuna už Sandariečių.

Yra žmonių, kurie mėgstą titulus, bet juos gauti retai kada jiems pasitaiko. Tad vargšai ir tituluojasi, tais titulais, kokius turėjo keletas metų atgal. Vienas iš tokių gyvena Chicagoj.

Kaip kam nepatinka, kam Sandariečiai nenulenkė savo sprandus prieš smurtą. Gerai Sandariečiai padarė kad neklupščiuoja prieš negeistinus viešpačius jie savo nusistatymu parodė kad jie yra tvirti dvasioje ir visuomenės verti pasitikėjimo.

Balamutas.

KANADOS SIETUVIŲ REIKALAI.

Jau buvau rašęs "Sandaroje', kad Amerikos lietuv. didžiosios organizacijos pasistengtų domės atkreipti į Kanados lietuvių reikalus, jų organizavimą, traukimą į tautiškas pažangiasias draugijas, kuopas. Kreipiau domės, kad musų didžiųjų organizacijų centrai siųstų į Kanadą organizatorius, kalbėtojus, nes dirva lietuvių reikaluose dar ten neišdirbta, nepriaugs, o lietuvių skaičiui labai didinantis, juos organizuoti yra svarbus reikalas. Taigi, ir dabar tą patį sakau ir paantrinu, kad šiuomi dalyku neatidėliojant reikia kuogreičiausia rupintis.

Šiuo tarpu noriu parašyti visai apie kitą dalyką, butent apie įvažiavimą į Kanadą. Lietuvoje po Gruodžio 17 dienos gyvenimas labai pablogėjo ir kaip bežemiai, taip ir inteligentija apleidžia Lietuvą ir važiuoja svetur laimės ieškoti. Važiuoja ten, kur suranda liuosus kelius. Kaip žinome ,jog liuosai į užsienius tik galima įvažiuoti į Pietų Amerikos respublikas, parankiausia į Braziliją. Ir nors jau laikraščiuose buvo daug rašyta apie gyvenimą Brazilijoje ir dabar dar rašoma apie ten pasibaitėsinus dalykus, bet vistik lietuviai iš Lietuvos traukia į Braziliją. Į Kanadą įvažiuoti reikia daug formališkumų, reikia leidimo iš Kanados (Ottavos) valdžios, reikia suradimo imigrantui vietos ir darbo, nes kitaip negalima gauti leidimo į Kanadą įvažiuoti, užtai į Kanadą ivažiavimas yra brangesnis ir sunkesnis negu į Pietų Amerikos respublikas. Amerikos lietuviai deda pastangų pagelbėti savo giminėms Lietuvoje įvažiuoti i Kanadą, vadinas perka laivakortes, moka didelius pinigus už gavimą leidimo (turiu tikrų žinių, kad tik vien už išgavimą leidimo-permito įvažiavimui į Kanadą įvairiems agentams mokama po 2 ir 3 šimtus dolerių, be laivakortės), žodžiu, rupinasi, kad gentys Kanadoj butų aprupinti ir gautų uždarbį ir geresnį atlyginimą. Ir kadangi tų visų procedurų reikalaujama, tai laivakorčių pirkėjai ieško įvairių agentų, kurie tik laikraščiuose skelbiasi, arba kuriuos tik išgirsta ir tankiausia papuola ne ant sąžiningų agentų, ypač tų, kurie gyvena Kanadoje. Jie, vieton kad pasitarnaut savo žmogui, nulupa begalo daug ir ant galo darbo neatlieka. Net teko matyti laikraščiuose, kad vienas kitas prisirinkę kelis tukstančius dolerių neva už atvežima į Kanadą, pabėga ir imokėjusių pinigus nunešia. Taigi, tie kurie duoda lėšų atkeliavimui į Kanadą, turėtų apsižiurėti ir vien tik kreiptis pas tokius agentus, kurie yra žinomi ir kurie gyvena Suvienytose Valstijose, o ne Kanadoje. Mano patyrimu geriausia rupinasi ir sažininga atlieka visus darbus ir suteikia kuogeriausius patarimus šie agentai: Brooklyn, N. Y.— J. Ambraziejus; Hartford, Conn. — Jonas Sekys; Detroit, Mich. — P. Molis; Chicago Ill. —"Naujienos". Kreipiantis į šiuos paminėtus laivakorčių agentus visi lietuviai gaus teisingus patarimus ,taip kad nereikės bereikalo išmėtyti pinigus ir paskui skriaudą iš to turėti.

Į Pietų Amerikos šalis nepatartina važiuoti ir but labai gerai, kad "Sandaros" skaitytojai parašinėtų savo giminėms Lietuvoje, kad jie nevažiuotų ten, bet geriausia vargtų savo Tėvynėje, o jei jau kam butinai sąlygos verčia apleisti Lietuvą, tai kad važiuotų į Kanadą, jei ras galimų budu išgauti iš Kanados valdžios leidimus įvažiuoti į Kanadą.

Anuo kartu minėjau, kad į Kanadą yra privažiavusių lietuvių nuo 1923 metų iki dabar apie 20,000,, bet kažin kodel Kanados lietuviai nieko nerašo patys apie savo gyvenimą musų laikraščiuose, rodos kad jų tenai butų visai mažai. Ar jie musų laikraščių neskaito, ar jie taip blogai ar gerai gyvena kad pavydi apie savo parašinėti.

M. Bėdulis.

Kaip suareštuotas Dr. J. Pajaujis.

Balandžio 4 d. Šiauliuose buvo Valstiečių liaudin. Apskrities suvažiavimas, į kurį buvo iš Kauno nuo centro atvažiavę Seimo nariai Dr. Juoz. Pajaujis, Balys Žygelis ir Kvieska Vincas. Dar tebesant Šiauliuose politinė policija šokosi areštuoti atstovą Pajaujį, bet Pajaujui pasipriešinus kaipo Seimo atstovui, kuris turi neliečiamybės teises, žvalgyba griebėsi gelžkelių žandarmerijos pagalbos. Gelžk. Žand. pildydama konstituciją atsisakė areštuoti. Tuomet žvalgyba atstovus lydėjo Kaunan. Atvažiavus į Kauno gelžkelių stotį, čia belipant Pajaujui iš vagono Kauno polit. polic. viršininko padejėjas Vėžys su keliais žvalgais revolverius atstatę šoko prie Pajaujo. Pajaujis pareiškė, kad jis esąs Seimo narys ir paklausė žvalgybininkų, ar jųs žinote konstituciją? **Vėžys atsakė, kad jiems konstitucijos nereikia.** Tuomet ats. Pajaujis katagoriškai pareiškė, kad tik smurtui pasiduosiąs areštuoti, nors jau buvo grąsinta šauti. Tuomet ten buvę žvalgybininkai smurtu ir griebė vienas už krutinės, antras už rankų, trečias už kalnieriaus, parsimetė ant žemės susirišo ir įsivertę į automobilį "taksi" nusivežė žvalgybon, o paskui uždarė kalėjiman.

Seimas del D-ro Pajaujo suėmimo 8 d. bal. posėdy, paskyrė specialę komisiją Pajaujo suėmimo priežastis ištirti ligi 12 d. š. m. balandž. ir pirmam Seimo posėdžio plenumui pateikti. Komisijon išrinkti nuo didesnių frakcijų (iš 10 asmenų vienas): iš Valst. liaud. advok. Zig. Toliušis ir adv. Sugintas, Soc. dem. adv. Purėnienė, krik. dem. adv. Endziulaitis, ir Ukin. Sąjungos Karoblis. Valst. liaud. del Pajaujo kaipo Seimo nario neteisėto suėmimo, įnešė skubotą interpeliaciją, kurią Seimas svarstytinai ir skubotai priėmė. Tuo posėdis baigėsi.

Zig. Mindaugietis.

"Liet. Kel." rašo:

KAUNAS, 4 bal. Širyt politiškosios policijos suimtas Liaudininkų Atstov. Dr. Pajaujis. Jis dalyvavo Šiauliuose Liaudininkų Susirinkimui ir jam širyt į Kauną atvykus, stotyj susitiko policija. Padaryta krata, pribunant dviem kitiem Liaudininkų atstovam, rasta buk tai Ministerių Pirmininko Voldemaro laiško nuorašas į buvusį Valstybės Prezidentą Dr. Grinių, kuriame pasižadama konstituciją saugoti.

Žmonės be nugarkaulio.

Kaip pasirodo, tai buvęs "Sandaros" redaktorius p. Tulys tikrai vaidina žmogaus be nugarkaulio rolę. Jis kelis kartus pasirodė su savo "advokatura" Karpavičiui ir Širvydui ir visomis pastangomis puola Sandaros centrą. Kodel jis taip daro? Juk jis, kada buvo prie Sandaros centro, kaipo organo redaktorius, tai keliais atvėjais centro valdybos narių prašė surasti budus, kaip butų galima išeiti prieš Širvydą ir Karpavičių. Na o dabar, taip greitai persivertė ragožium ir jau net advokatauja tiems, prieš kuriuos buvo pirma nusistatęs. Taip elgtis gali tik žmogus be nugarkaulio!

Link Sandaros centro p. Tulys turi pyktį ne del jo nusistatymo Lietuv. klausime, bet del savo asmeniskumo. Mat kada jis buvo atleidžiamos nuo organo redagavimo, tai prašinėjo So. Bostono Sandariečių, kad surengtų jam išleistuves ir dar atminčiai suteiktų dovaną. Kada tokių išleistuvių ir dovanų nesulaukė, tai ir pradėjo ieškoti budų kabinėtis.

Iš visko matosi kad visi tie, kurie šiandieną smerkia Sandariečių nusistatymą, yra ne kas kitas, kaip tik ambicingi žmonės, savo ypatas statanti aukščiau viso ko, o liaudies reikalai ir jos vargai jiems yra svetimi. Sandariečiai stovėjo, stovi ir stovės liaudies reikalų sargyboje ir jokie pagarbų troškėjai juos iš kelio neišves.

S. Jokubauskas

Pranešimas.

SEIMO ATST. N. RADŽIO PRAKALBOS

25 d. Bal. Milwaukee.
26 d. bal. Racine, Wis.
27 bal. Indiana Harbor.
29 bal. Detroit, Mich.
Gegužio 1 d. ir 2—Cleveland, Ohio.
3 geg. Dayton, Ohio.
5-6 d. Baltimore.

Laikraščių apžvalga

KAIP NEGALIMA RAŠYTI.

"Dirvos" išminčius Redakcijos straipsny kažką ten šnekėdamas apie lenkus atstovus Lietuvos seime, šitaip nukalba:

"Vyrai redaktoriai, arba sykį išlyskit iš vaikiškų kelnaičių arba surinkę gana aukų padovanokite tiems Lenkams atstovams po granatą, ir jie daugiau jusų galvose nesimaišys. (Kitaip apie tą jusų nesąmonę negalima išsireikšti)....

...Geriausias išėjimas iš to užburto rato bene butų tai tų trijų Lenkų Seimo atstovų pakorimas ar numetimas nuo tilto į Nemuną..."

Na, ko bedejuoti, kad TMD. permažai rupinasi švietimo ir kulturos reikalais, jei jos organas tebeklejoja...

SAVĘS KRITIKA.

"Darbininkas" bal. 1 d. šitaip apibudino "Kritiką Savęs".

Didžiausį triukšmą kels kaip tiktai tie, kurie daugiausia kritikos reikalingi, kurie daugiausia musų darbuotei kenkia — usnės, raugės kukaliai. Jis visu balsu rėks kad, girdi, tas nedoras kritikas niekina visą musų draugiją, visą partiją, visą musų parapiją, visus katalikus ir tt. O kritikas tuo tarpu nurodo tik usnes ir rauges ir pataria jas išravėti.

Reikia atskirti kritiką nuo lojimo. Kuomet šuva ant tavęs loja tai jis tik išlieja savo piktį. Niekas nepasakys, kad šuva kritikuoja. Ne tik šunės, bet ir dvikojai sutvėrimai, vadinantis savę žmonėmis, loja."

O bal. 15 d. str. "Kryžius ir mes" jis šitaip šneka:

Parizėjai buvo neblogi žmonės. Mylėjo jie Dievą, mylėjo tėvynę, bet dar labiau mylėjo patys savę ir savo siauras nuomones, savo išgalvotus įsakymų aiškinimus. Atėjo Kristus, atnešė Naują Įsakymą; liepė mylėti Dievą labiau už viską, liepė mylėti artimą kaip kad myli pats savę, liepė net priešus mylėti. Negana to, liepė dar ir savęs išsižadėti! Tas buvo parizėjams perdaug. Juk jie Dievą mylėjo, bet taip, kad visi matytų. Jie garbino Dievą ant gatvių kampų, kur visi žmonės matė jųjų maldą. Kam čia savęs išsižadėjimas? kodel neturėtų žmonės pagirti juos matydami jų maldas? Mylėjo jie tėvynę, bet norėjo buti vadais, ne tėvynės darbininkais. Norėjo, kad visi juos girtų ir garbintų už tąją jųjų Dievo ir tėvynės meilę...

...Kiek dar yra musų tarpe tokių, kurie uoliai dirba Dievui ir Tėvynei... kolei juos giria; bet pabandyk tik papeikti juos, arba tik nesutikti su jais — tuoj mes viską ir pakels didžiausį triukšmą— lygiai kaip anie parizėjai, kurie mėgdavo pirmąsias vietas...

Kas pasakys, kad čia yra šuns lojimas?

"GARBĖS KONSULO" RUPESNIAI

"Dirvoje" nepersenai teko matyti labai savotišką straipsnį, pavadintą net nuo redakcijos: "Garbės Konsulai". Priežastiesšiam rašiniui reikia ieškoti nebent tame, kad kurtai koks tai seimas buvęs nutaręs prašyti Lietuvos valdžios suteikti Amerikiečiams "Garbės Konsulų titulus" — daugybė politikierių tada kožnas pamanė apie savę: "Man 'garbės konsulo' činą turi duoti aš mat esu plačiai žinomas" kompetentingai pasisako "Dirvos" autorius nuo Redakcijos. Tai ir suprantama, delko net TMD. organo galva metė savo tiesioginę pareigą ir pasinėrė į politiką, tapti plačiai žinomu.

Ir kada iš Valst. Liaudininkų nei gandų nebuvę apie "Garbės konsulus" amerikiečiams, štai pasigirsta kalbos, kad "smurtininkų", "fašistų" ir dar kitokiais vardais valdžia apdovanos kelis Amerikiečius "Garbės Konsulais", ir atspėkit ką? — nagi (anot gandų) Širvydą, Karpavičių ir Tulį!", praneša autorius nuo Redakcijos.

Bet čia autorių apima pesimizmas ir jis sako: "Šiame atsitikime, jei ir duotų kam tuos titulus, tai tik už pasitarnavimą partijai, ne tautai... Prie to, nei Karpavičius (kalbant už save) nei "Dirva" nesijaučia pasitarnavus tai partijai (tautininkams) tiek, kad turėtų tikėti, ar anie duoti, kokius titulus."

Niekuomet nereik nustot vilties pone, sakoma yra: kiekvienas kareivis turi tikėtis patapti generolu. Kad taip blogai nėra prasitaria ir pats autorius:

"Jeigu titulai butų siulomi ir buriui klerikalų ir šems trims kalbamiems tautininkams (m. p.) tai kuomet taip gausiai ir daugiui titulai dalintųsi kožnam tur buti aišku, kad juos gavusieji neturės ko dižaugtis ir didžiuotis, nes tikrai žinome, kad nei vienas iš klerikalų šiuo laiku neatliko jokio darbo tautos labui". — Taigi, taigi, čia ir prieiname aiškios kap diena išvados, kad tik minimi trys tautininkai yra neginčijamai nusipelnę "garbės konsulo". Bet negražu taip labai pavydėti ir savo artimam. Kodei gi ir klerikalams po tituluką nesuteikti? Ak juk ir jie taip daug padeda Smetonai su Plieku vesti tautą į "laimę".

Atsarga gėdos nedaro: "Dar pasvarstykime ir šitaip," sako autorius nuo Redakcijos: "Ko vertas kokios nors partijos titulas, kada partijos Lietuvoje viena kitą beveik kas dien gatavos nustumti ir paimti pačios valdyti." Čia jau blogesnis dalykas kas bepatarti). Žinoma, nieko nėra amžino, bet vėl yra sakoma — jei bijai vilkų, visai nevaikščiok į mišką. Kas to patarimo beklauso?

Tad manau ir kandidatams į "garbės konsulus", nėra ko rodyti prieš visuomenę savo sutrintų širdžių — vis tik nesupras ir išjuos, tad bene tiesiausias ir bus kelias į titulus minėtųjų kandidatų pasirinktasis: šaukti apie tautos labą, o tarnauti tiems, kurie duoda titulus.

Patarėjas.

Pastabos.

Mielu noru.

Bostono šventas Juozapas maloniai prašo paaiškinti, delko, girdi, glovackinė "Tautos Valia" esanti cenzuros išmarginama nei kiek nemažiau už "L. Žinias" ar "Šiaulių Naujienas".

Pirmiausiai, privilegiją turi glovackinė "Valia" prieš "Lie. Žin." ir "Š. N." jau tuo, kad ją cenzura palieka išmargintą, gi "L. Ž." ir "Š. N." ir tas malonumas atimtas — daryk kaip nori, tik kad nepaliktų cenzoriaus dantų žymių! Kita, žinote, beabejo, tokį Pono Dievo sutvėrimą, kuris labai moka pritaikinti savo kailio spalvą prie aplinkumos ir sezono? O "Tautos Valios" meistrai Tomkus ir Klimaitis tame jau pasižymėję specai. Atmenate prieš rinkimus: jie darbininkams su provokuoti sustatė tokius raudonus krikščioniškus sarašus ir leido tokius atsišaukimus ,kad ir prisikišęs negalėjai nuo bolševiškų atskirti. Trečia, girdėjote, be abejo, apie tokten "susirinkimėlį" pas pralotą Olševskį, del kurio ir Tomkus ir Klimaitis kaipo ieśmininkai išvažiavo į Varnių klėboniją. Taigi ir savųjų kompanijoj kartais užeina debesėlių.

Jei ne provokacija.

"Dirvos" 15 d. IV m-ry įdėtas "Laiškas iš Europos", pasirašytas V. Dargvainio .Tokiu slapyvardžiu pasirašinėdavo Lietuvos laikraščiuose p. V. K. Račkauskas budamas Amerikoj ir paskui Londone. Visi daviniai rodo, kad tas laiškas p. Račkausko darbas. Tame laiške visaip švelninami gruodžio 17 nakties valdovai, giriami jiems pritarėjai Amerikoj ir koneveikiamos organizacijos, kurios prieš smurtą nusistatė. Ypač ten kurstoma prieš ALTS. ir "Sandarą". Žinantiems p. Račkausko palinkimus nebutų ko stebėtis, jei ir jis nužengė smetonos laižyti. Bet reikia pastebėti, kad Lietuvoje po perversmui provokacijai ėmus siausti, buvo atsikimų, kada nežinomi asmenys pradėjo rašinėti užsienių laikraščiuose pasirašydami žinomesnių žmonių slapyvardžiais. Kaip ten ir butų, bet "Dirvos" redaktorius žino, ar jo bendradarbis įtariamas pamatuotai, ar klaidingai.

Del jo pastangų padėti Amerikos persimeteliams kiršinti sandariečius teks atsiliepti kitą kartą.

Raudonos putos.

"Vilnis" putomis apsitaškė del iškeltos aikštėn komunistų rolės Lietuvos darbininkų tarpe. Žinią apie Damulio, Krupenio ir Melamedo suėmimą kaipo charakteringą paaiškinimą į Kapsuko organo "Komunisto" fašistams ištikimybės paskelbimą, "Sandara" paėmė iš "Ukin. Balso" 10 nr. eBt juk ne tame esmė. Kaip "Ryte" taip "Uk. Balse" žinia apie minėtųjų komunistų suėmimą, taip lygiai Kapsuko "Komunisto" pareiškimas, kad "po fašistų perversmo šiandien mes nekvieciame prie ginkluoto sukilimo... nes ir dabar tam sąlygų nėra" — yra "oficiališki" komunikatai, tik tuo skirtingi, kad griauna vienas kito tvirtinimus. Tai ir buvo svarbu sugretinti. Tad klausimas, ko "Vilnis" putojasi: ar ji nori nuginčyti, kad minimi asmenys buvo suimti, ar kad jie buvo komunist., ar kad Kapsuko organas netiesą kalba?

— Ateity prašoma taiškiau reikštis.

Senatvė — ne prabanga.

"Vienybė" jau antrame numery giriasi savo senumu ir jau antrame numery pasivėlina su naujienomis. Nr. 43 iš bal. 9 d. paskelbusi, kad "Lietuvoje sušaudyta komunistas, areštuotas liaudininkas Pajaujis" (koks "nekalčiausias sugretinimas), ji tame ir sekamame bal. 12 d. n-ry te besimučina, ieškodama alcheminės formulos, kuria butų galima iš liaudininku padaryti komunistus: mat dar ne gavusi pranešimų iš savo įgaliotinių, kaip ten ištikro yra, tad kol tie įgaliotiniai praneš valst. liaudininkus galima painsinuoti. Bet ir Nr. 45 bal. 14 d "Vienybė" "tegavo" tik vienos "Chicago Tribune" kabelį ir pati savęs klausia "Žinios iš Berlino skelbia, kad Lietuvos Seimas paleistas? Pasitelravusi Ass. Press B. ji žinių negavusi. Tuo tarpu net tos pat dienos "Draugas" Chicagoj paskelbė, kad ir Seimas paleistas ir militarinė diktatura įvesta. Ir nors tas pat "Chic. Tribune" kabelis skelbia, kad "**specialis komitetas šitą bylą tyrinėjęs, nusprendė,** kad **Pajaujis nebuvo kaltas**", tačiau "Vienybė" "užmiršo" atitaisyti savo insinuacijas ant daro Pajaujo ir valst. liaudininkų.

Galop bal. 16 d., kada visi žvirbliai Amerikoje garbino diktatorių Merkį "Vienybė" paskelbė naujiena "Lietuvoje bus nauji Seimo rinkimai. Diena dar nenaskirta".

Tai matai, ponas Širvyde, kad ir senatve ne visuomet galima girtis. Ji tulais atvėjais pradeda atsilikt nuo gyvenimo ir **suka atžagarėn.** Ar ne tiksliausias tai bus diagnozas ir tom keistam "Vienybės" senpiliškumo apsireiškimui pažinti?

Lietuvių agentų reikaluose

REIKALINGAS SUVAŽIAVIMAS

Turėtų susidomėti musų konsulatai.

Nesenai gavau laišką nuo savo draugo laivakorčių agento; jis prisimine ar ne but gera, jog lietuviai agentai progai ištikus suvažiuotų ir aptartų savo reikalus ir sykiu padarytų geresnių žygių keleivių turistų į Lietuvą sutvarkymui. Jis savo laiške daugiau lietė agentų medžiaginius reikalus, bet man rodos, jog suvažiavimas agentų reikalingas, kad sutvarkyti ne tik savo reikalus, bet ir keleivių, taipg svarbiausia daryti pastangų ir Lietuvos skelbimui tki šiol Lietuvą daugiausia skelbia vien tik Baltijos Amerikos Linija) (Baltic American Line), bet tai tik musų laikraščiuose, arba afišose lietuvių kalboj Anglų kalboje, tarp amerikiečių, jokių platesnių skelbimų nėra. Net tokia Estonia turi išleidus gausiai paveiksluotą knygelę "Republic of Estonia". Neseneai išleistame kataloge Trans - Atlantiko Laivų Skelbimo Biuro skyriuje "Baltic Countries" tik pažymėta Estonija, Casino Zoppot ir Ostseebad Zoppot, o apie Lietuvą nei vienos brošiurėlės, nei vieno skelbimo, o juk Lietuva turi irgi vasaros rezortų, turi nemenkesnių vietų kai Danzigo ar kitų Vokietijos vasaros vietų. Jei paimsim Palangą, Klaipėdos apielinkes, Nidą, o kad ir tą patį Birštoną, tai pamatysime, kad turistai atlankę vieną kitą kartą atlankys ir sekamos vasaros atostogas ir dar išgarsins ir tarp kitų turistų tas vietas. Lietuva kas metai ne vien tik savo tautiečių bus atlankoma, bet bus atlankoma skaitlingai ir pačių amerikonų, žydų, vokiečių ir kitų tautų turistų žmonių. Mes visi žinome, jog vien tik turistai palaiko Prancūją, palaiko Šveicariją, palaiko ir kitas Europos valstybėles; jų pabuvimas vasaros metu vieną kitą mėnesį duoda daug šaliai pinigų, finansų, o pritam ir politiškai ir draugiškai daug sustiprina. Ir nekalbant apie ekonomines finansinę paramą. Iki šiol mes agentai, nei pati Lietuv. valstybė, nei musų vasaros rezortų savininka nieko nesirupino, kad pritraukti į Lietuvą kuo daugiau svetimtaučių turistų Svarbiausia, kaip sakiau neturime, anglų kalbojtam tikrų brošiurų, skelbimų, netgi ir pačioje Lietuvos spaudoje, skelbimuose nieko nėra minima apie Lietuvos vasaros vietas-rezortus. Turime tik rodo lietuvių kalboje iliustruotus vadovėlius apie Palangą, Klaipėdą (apie pastarąją yra parašęs musu redaktorius J. Prenskus) bet ir tie čionai pas mu nesiplatina ir sunku jį rauti.

Taigi, man rodos, kad agentų suvažiavimas i platus aptarimas link keliavimo į Lietuvą ne vien tik musų tautiečių, bet svarbiausia ir daugiausia svetimtaučių, amerikonų turėtų rupėti ir toks suvažiavimas padarytu žygių planų Lietuvos skelbimui. Į tą suvažiavimą reikėtu pakviesti Lietuvos konsulatų ar atstovybės reprezentantus, kad ir jie susidomėtų Lietuvos reikalais, o ypač, kad Lietuvos valstybė sureguliuotų pasų išdavimo tarifus, vizas ir tt Butinai reikėtų, kad Amerikos piliečiams ar visai panaikinti, arba tik ant tokio dolerio ar dvieju dolerių sumažinti vizą. Kitos šalys jau senai yra panaikinę pasų vizas, o kaip Skandinavijos valstybės net Amerikos piliečiams gimusiems Danijoje, Švedijoje ir Norvegijoje pasus. Prirengti dirvą turistams i Lietuvą šią vasarą jau pervėlu, bet butinai reikėtų stengtis rengti dirvą kitiems metams. Kad pirmus metus ir mažai gal turėsime svetimtaučių turistų, bet užtai jau sekamuosius metus jų priaugs daugiau I agentų suvažiavimą reikėtų pritraukti ir laivkompanijų atstovus, kad ir jie prisidėtų savo darbu lėšomis ir tt.

Taigi, lietuvių agentų suvažiavimas reikalingas butinai; jis sykiu ir savo medžiaginius reikalus atliks, ir sykiu pagelbės Lietuvai. Taipgi ir imigracija i Kanadą turėtų rupėtines dabar yra tokiu asmenų, kurie nėra visai agentais (jie daugiausia gyvena Kanadoje), o išnaudoja taip laivakarčių pirkėjus kad net pagalvojus skaudu darosi.

Tikiuos, kad mano bendrai agentai daugiau pasakys "Sandaroje" apie savus reikalus ir sykiu apie išgarsinimą tarp svetimtaučių keliavimo Lietuvon praleisti atostogas. Ypač svarbu išgirsti tų keleivių (ar agentų) nuomones apie Lietuvos vasaros rezortus, kurie yra matę Birštoną, Palangą, Klaipėdos rezortus, (Smiltynę), Nidą ir kitas vietas kur tik jų randasi. Aš tik esu matęs Birštoną, Palangą ir Smiltynę ir tai jau trys metai atgal, bet ir man, ir kitiems, kas ten buvo patiko ir visiems rekomenduoju bunant Lietuvoje tas vietas atlankyti ir gamtos grožybėmis pasidžiaugti.

J. Sekys.

ŠTAI KĄ ŽMONĖS SAKO APIE NAUJOKŲ CIGARUS

Simano Daukanto, Lietuvos Istoriko, artimas giminė ANTANAS DAUKANTAS, So. Brooklyn, N. Y., taip sako: "Naujokai, jus cigarai man labai patinka ir aš myliu juos rukyti, o kostumieriai vis reikalauja JONO-JOHN'S CIGARS, dabar dar geresni kaip kada nors pirmiau buvo!"

Pilietis J. BALSAVIČE, 51 Sheridan st., Wilkes Barre, Pa. WHOLESALE CIGAR AGENT rašo: "Jus cigarai labai geri, ir vėl prisiuskite 1,000 John's Cigar, 1,000 Petro po 10c. ir 200 vardu Vytauto po 15c. — paskubykit!

Teipat J. T. Vaitekunas, 679 N. Main st. Brockton, Mass. Daugybės privatiškų žmonių biznierių Brooklyne ir kituose miestuose, taip kalba ir rašo apie NAUJOKŲ CIGARUS!

Gerbiami Viengenčiai savo miestuose reikalaukit biznieriu NAUJOKŲ CIGARŲ. Restauracijose, užeigose, ir kituose štoruose mes pristatome visur per pašta, daug ar mažai. — Biznieriams ir privatiškiems žmonėms apmokam lėsas. — Rukysi ir džiaugsis. Adresuot:

NAUJOKŲ CIGAR FACTORY
267 Division ave.,
Brooklyn, N. Y.

Prašalinkite tuos skausmus. Trinkite gelenčius sanarius su
DR. RICHTERIO
Inkaro Rušies
PAIN-EXPELLERIU
Vaisbaženklis registruotas S. V. Pat. Biure.

Persitikrinkite, kad Inkaro vaisbaženklis butų ant kiekvieno pakelio.

Galite gauti Pain-Expellerį pas savo vaistininką po 35c ar 70c bonkutę, arba iš

F. AD. RICHTER & CO.,
Berry & So. 5th Sts.,
Brooklyn, N. Y.

Choro Repertuaras

Mėnesinis Muzikos Leidinys
Metams — $2.00
Ta pačia kaina siunčiam ir Lietuvon.
ANTANAS BAČIULIS
421 EAST SIXTH STREET
SO. BOSTON, MASS.

Didelė Ekskursija į Lietuvą

FRANCUZŲ LINIJOS LAIVU
"France"
11-TĄ DIENĄ BIRŽELIO (JUNE)
Kurią vadovaus ir asmeniškai prižiūrės
VIKTORAS KAMARAUSKAS
Vice Prezidentas Susivienijimo Lietuv. Amerikoj
179 Slocum St., iš Edwardsville, Pa.

Užsisakykit kelionę dabar. Prisirenkit iš kaluo. Klauskite agento visų informacijų apie pašporto arba grįžimo leidimą.

Lietuviai repilni Amerik. piliečia gali gauti Suv. Valst. valdžios leidimą liuosai sugrįžti į šią šalį, neatsižvelgiant į įleidžiama kvotą. Toks leidimas yra geras vienaiem metam ar ilgiau.

Platesnių Informacijų Sutteikia ant Užklausimų Francuzų Linija (Fre Line) arba bile autorizuoti agentai, arba

PETRAS J. BALTUŠKA Ekskursijos rengėjas
A. & J. HURWITZ Banker's House,
6 East Market St. Wilkes Barre, Pa.
(3-čios durys nuo Public Square — 2-ros lubos)

"Vienybės" Spaudos Bendrovė, 193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Lietuvių Prekybos Bendrovė, So. Boston, Mass. 366 Broadway,
V. Stulpinas, 11 So. Halsted St. Chicago, Ill.
"Naujienos", 1739 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Užsisakykit Kelionę Dabar — Musų Geras Agentas Mielai Jums Patarnaus Kelionės Sutvarkyme.

Pareikalaukite veltui duodamos pavyzdinės bonkutės.

Jię visi mėgsta

VISOSE VAISTINĖSE

BAMBINO BABY'S BEST FRIEND

Nėra nieko geresnio nuo užkietėjimo vidurių ir suirusio skilvio.

35c. UŽ BONKĄ

F. AD RICHTER & CO.
Berry & So. 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

Įvairos Žiinos Apie Įvairius Parengimus

AMERIKOS LIETUVIŲ VEIKIMAS

Rašo "Sandaros" Korespondentai

HARTFORD, CONN.

Kokios organizacijos ir kaip jos veikia

Pas mus priskaitoma apie 3000 lietuvių, bet kad visi lietuviai sutikime ir apšvietime stovėtu aukštai, tai to nejaučiama ir nematoma. Nors yra įvairių pašalpiniu draugijų daugiau negu ju reikėtų, nors yra klinbas, SLA. ir Sandaros kuopos, nors yra ir saujalė bolševikų, arba bolševikuojančių, bet visi apskritai lietuviai nesirupina, kad savo medžiagišką ir ekonominį gyvenimą pakėlus, aprupinus. Taip sakant, matosi pavydėjimas ir vienas kitų neatjautimas. Už tai mes ir pakrikę ir neįsteigiame ką nors gero padaryti.

Tiesą, nors didesnę dalį lietuvių, kurie yra prisirišę prie parapijos ir bažnyčios, yra paverges kun Ambotas, bet ir jis savo parapijonų nesistengia šviesti, rupintis lietuvių reikalais, rupintis, kad lietuviai eitų į biznius, o svarbiausia, kad lietuviai remtų nors dabar esančius biznierius, o kada tarp musų nėra biznierių, arba yra visai mažas skaičius, tai ir lietuvių gyvenimas yra nupuoles. Tas pats ir su taip vadinamais pažangesniais, ir jie yra išsiskaldę ir nesirupina perdaug savo lietuvių reikalais.

SLA. kuopa be savo mėnesinių susirinkimu ir retkarčiais padarytų balių bei pikniku, nieko kito nedaro o prakalbų, paskaitų, ypač musų jaunuoliams reikėtų kuodaugiausia.

Kliubas, nors nariais skaitlingas, bet ir tas be menesinių susirinkimų daugiau nieko neveikia. O kliubas turėtų kuodaugiausia veikti politikos reikalais: turėtų įsteigti retkarčiais vakarinę mokyklelę prisirengimui prie įgijimo pilietiškų popierų, turėtų daugiau susirišti su kliubais kitų tautų ir tt. Kadangi kliubas narių skaitlium didesnis negu kitos vietinės draugijos, tai kliubas pirmų pirmiausia turėtų rupintis įsigijimu lietuvių svetainės (salės), jei ne bent sau, tai visiems Hartfordo lietuviams. Neturint svetainės yra sunku ir visai negalima veikti.

Sandaros kuopa irgi daro susirinkimus, parengimus, bet nariais neskaitlinga ir negali tiek darbų nuveikti, kiek reikėtų. Taigi, **turėtų prie Sandaros kuopos rašytis visi lietuviai, kurie tik geidžia sau ir savo tautiečiams gero, o esantieji nariai turėtų pasistengti kuodaugiau pritraukti draugų prie kuopos.**

Lietuviai neturėdami savo salės, tam tikslui jau nuo senai yra užmezgę visų draugijų sąryšį, bet ir tas sąryšis mažai ką nuveikė. Kitose kolonijose yra mažesnis lietuvių skaičius, bet jau senai įsistatė sau namus, svetainės, o hartfordiečiai dar iki šiol neįstengė tai padaryti. Dabar draugijose prigulinčiose prie sąryšio eina didesnis subruzdimas prie darbo, tai yra prie įsigijimo sau namo ir but gera, kad tas subruzdimas ir besirupinimas dar sutrauktų didesnes jėgas: draugijų ir visu lietuvių kapitalą ir darbą.

TMD. kuopos čia visai nėra, užtai ir gerų knygu pas lietuvius nesimato arba esančiuose knygų sandėliuose pas Mažeiką ir Sekį nesimato, kad vietos lietuviai pirktų, skaitytų, šviestųs: jiems daugiau "munšainas" ir bolinės rupi, negu užsiėmimas kulturiniais darbais. Bet tikiu, jog su laiku lietuviai susipras ir pakils ir pradės rupintis savo lietuviškais, ekonomiškais ir kulturiškais reikalais.

J. L.

BROOKLYN, N. Y.

Basanavičiaus Vaikų Vakaras-Šokiai.

Brooklyno moters-veikėjos, pp. Valiukienė, Misevičienė, Litvaitienė, Mikolaitienė, Bacevičienė, Struogienė, Bagdonienė, Jurgeliutė, Šeškevičiutė ir kitos nutarė surengti šokių vakarą naudai Dr. J. Basanavičiaus Vaikų Prieglaudos, Vilniuje.

Todel visi lietuviai ir lietuvaitės yra kviečiami į šį kilnų vakarą, nes visų apsilankiusių svečių vardai bus surašyti knygon kaipo pirmųjų Prieglaudos steigėjų. Visi be skirtumo laikys sau už garbę šiame Vakare dalyvauti.

Vakaras bus penktadienio-pėtnyčios vakare, Gegužio-May 6, 1927, Knapp Mansion svetainėje, 554 Bedford ave., Brooklyne.

Pradžia ant 7:30 vakare. KOMITETAS.

ŠV. LAURYNO DRAUGIJOS JUBILIEJUS.

LAWRENCE, Mass. — Balandžio 19 d. vietos šv. Lauryno draugija apvaikščiojo savo gyvavimo 30 metų jubiliejų. Programas buvo sudarytas labai įvairus ir puikus.

1. Draugijos pirmininkė p. K. Vidunas programą atidarė apie 2 val. po pietų. Pirmiausiai Panos Marijos choras, vadovaujant p. J. Tamulioniui ir p. Kriaučiuno orchestrui pritariant sugiedojo Lietuvos Himną. Paskiau orchestras sugriežė keletą muzikalių dalykų. Vėliau choras sudainavo keletą labai gražių dainų.

2. Perstato kalbėti K. J. Paulauską. Jis platokai ir aiškiai daro išvedimus apie svarbą, kokią turi musų gyvenime pašalpinės draugijos. Prisimindamas apie jubiliejų apvaikščiojančią draugiją nurodo, kad toji draugija per 30 metų savo gyvavimo yra atlikusi milžiniškus darbus. Juk šimtus tukstančių ji yra išmokėjusi pašalpų ligose bei nomirtinių. Be to, ta draugija yra pati pirmutinė Lawrence mieste, kuri tionaitiniams lietuviams dramynė gyvenimui kelią. Nežiurint kokias kliutis jai prisėjo pergyventi ji vienok išsilaikė pačioje aukštumoje ir šiandien turi išdė kapitalo $4,000.00 ir 300 narių. Tas parodo, kad ta draugija yra tvirta, jos nariai energingi ir ji privalo buti visų remiama.

Kadangi ši jubiliejų apvaikščiojant buvo už nupiginta mokestį priimami nauji nariai, tai rodos prisirašė virš 10 naujų nariu.

3. Trys vaikučiai gražiai sugriežė.

4. Sesutės Černiauskaitės padainavo keletą gražių duetu, joms akompanavo p-lė Bronė Puidokiutė.

5. Kalba kun. S. Šleinis. Jis nurodo draugijų svarba ir ragina vietos lietuvius buti organizuotais ir prisidėti prie šios draugijos.

6. Dainavo Teofilė Kieliutė. Ji puikiai sudainavo keletą dainelių, jai akompanavo p-lė Puidokiutė.

7. Vargonininkas J. Tamulionis sudainavo keletą dainu. Vėliau abudu su p-le Kieliute sudainavo duetų.

8. P. M. choras sudainavo keletą dainų ir tuomi popietinis programas užsibaigė. Vakare buvo balius su šokiais. Griežė puikus orchestras ir visi gražiai pasilinksmino.

Baigdamas turiu pasakyti, jog yra garbė šv. Lauryno draugijai už tokį puikų parengimą. Linkėtina šiai draugijai, jos valdybai ir visiems draugams ir ateityje darbuotis su tuom pačiu atsidavimu. O vietos lietuviai privalo tokius jos prakilnius darbus paremti.

Buvęs.

KEARNEY, N. J.

Lietuvių Politikos Kliubo Smokeris.

Balandžio 9 d. š. m. virš minėtas kliubas buvo surengęs pypkių parukimą,

Pypkių parukymas tai tik iš vardo, bet visas vakaro programas susidėjo veik tik iš atletikos, t. y. ristynių kumštynių ir keletos dainelių.

Buvo trys poros ristynių ir pora kumštininkų, bet svarbiausia pora buvo tai vietinių kliubo narių drutuolių.

Ristynių eiga buvo sekama: Jonas Žaliauskas, 160 svarų prispaudė prie matraso V. Shumaker, į 12 minučių ir 18 sekundu. Toliau tas pats Jonas Žaliauskas prispaudė prie matraso Jurgi Makarskį, 160 svarų. Ši pora labai įdomiai kovėsi, nes parodė daug atletikos.

Toliau figuravo pora kumštininkų, Jonas (Kid) Carlo 130 svarų iš Scranton, Pa. su Tamu Ryan, 133 svarų iš Kearny, N. J. Ši pora kumščiavosi keturis linkius bet kaip kol kas lietuviams nelabai artimas sportas ir kadangi buvo tik lengvos vogos ir tik pamarginimas, tai didelio įspudžio nepadarė. Lietuviai prisiminė, jog Jack Sharkey-Žukauskas tokiame pat sporte, bet žinoma visai kitokį įspudį padaro.

Toliau priseina jau prie vietinių kliubo drutuolių. Juriu visi tik ir laukė. Pasirodo ir jie: Jonas Ramanas, 178 svarų gerai jau išsilavinęs su Bladu Šukiu, mažai apsipažinusio su imtinėmis, 180 svarų. Susikirto, kova buvo sunki ir įspudinga. Publika vieni už vieną šaukė, kiti už kitą. Šukis buvo partrenkes Ramaną trejeta kartu, bet tai nieko nereiškia nes negalėjo išlaikyti. Jonas Ramanas perrito Blada Šuki į devynes minutes. Toliau Jurgis Bedzgela, 190 svarų, nesilavinęs savo gyvenime bet drutas, užėmė Šukio vietą, ir susikibo su Ramanu; tasai Joną Ramaną parito į 12 sekundų, t. y. trumpa kova ir Bedzgela liko Kearny lietuvių čempionas. Ramanas, skundėsi susižeidęs petį ir negalėjęs ristis ir ristynes atšaukė dedamas dvidešimts doleriu, jogei Bedzgelą paris. O Bedzgela sako nebijau. Publikai labai patiko, ir rankų pakėlimu reikalavo daugiau imtynių.

J. V. Baltrukonis.

Worcesterio žinios

ALDONA MALONIENĖ.

Iš Rutland, ji gavo persiskyrimą nuo savo vyro Kazio Malonio ir gaus mokestį kas svaitę po $10. Jiedu buvo vedę birželio 12 d., 1925. Ji teismui skundėsi, kad jos vyras pareinąs girtas ir ją mušąs. Jos persiskyrimo bylą vedė vietos advokatas p. Benjamin Mendelsohn.

NUŽUDĖ LIETUVĮ

WORCESTER, MASS.— Balandžio 14 d. rastas kambaryje nužudytas lietuvis Juozas Baublis, 63 metų amžiaus. Jo galva ir veidas smarkiai sudaužytas ir žymus kirvio kirčiai.

Agnes Vernoskienė, kuri gyvena tame name policijai sako, kad prieš 6 val. ryto ji nuėjus Baublį kelti eiti darban rado jį negyvą gulintį. Visos kambario sienos ir langai aptaškyta krauju. Tas parodo, kad velionis stengėsi nuo užpuolikų gintis iki paskutiniųjų. Dabar policija daro kvotimus pas Vernoskienę ir jos burdingierių Mazalauską. Taipgi kvočiama ir tula Kavalevičienė. Mat tulas laikas atgal Kavalevičius buvo atėjęs pas Baublį ir sulyg Baublio pasakojimo iš jo pavogęs $400. Už tai Kavalevičius esąs po areštu ir laukia teismo.

Mėginama įrodyti, kad Baublio nužudymas užpuolikų darbas. Bet tam nenorima tikėti, nes policija Baublio kišeneje rado $99. Jeigu užpuolikai apiplėšimo tikslu jį butų užpuolę, tai butų atėmę pinigus. Greičiau čia galės buti asmeniškas keno nors kerštas.

Sulyg vietinių lietuvių pasakojimo, velionis Worcestery tuir brolį ir keletą artimų giminių. Gi Lietuvoje turi žmoną ir dvi dukteris.

SUSIŽEIDĖ.

A. Kulis žinomas "Aušrelietis" ir biznierius, paduotė nelaimėn, taisant automobilių ranką sutrynė.

AUTOMOBILIŲ VAGYSTĖS

Per 3 mėnesius šių metų automobilių pavogė 277. Vagiliai mat netinginiai, gana gerai darbuojasi. Abelnai imant 3 kožną dieną pavogė.

SLA. 57 kp. susirinkimas įvyks gegužės 1 d. 2 val. popiet Lietuvių svetainėj, 29 Endicott st.

Lietuvos Sunų Dr-jos susirinkimas įvyks gegužės 2 d. vakare, Lietuvių Svetainėj, 29 Endicott st.

Mirė.

L. B. Krišiunytė 10 metų amžiaus, Kazys Rabačauskas, 45 m. amž. Paliko čionai seserį. Laidojimu rupinosi grab. M. Civinskas.

Lietuviai biznieriai.

Gerai žinomas Worcestery lietuvis K. Bush atidarė rubų Kriaučių siuvykla 1 Vernon st. K. Bush. Daug yra dirbęs tarpe lietuvių veikimo, daug yra dalyvavęs lošimuose ir kt. Tat yra remtinas biznierius, kurie turi reikalą tanie biznyje. K. Bush yra "Sandaros" skaitytojas.

Lietuvis kontraktoris.

Gal kas manytų, kad pas mus nėra pasekmingų biznierių. Štai paimkite Vincą Degutį, kuris per keletą metų savo praktikos budavojime namų yra gana gerai pagarsėjęs kontraktorius, netik tarpe lietuvių bet ir svetimtaučių. Degutis yra Lietuvių Banko bord direktorium ir Kredito Komiteto narys.

SUSIRINKIMAI.

SLA. 318 kp. susirinkimas įvyks geguž. 1 d. 2 val. po pietų, "Aušrelės" kambary, 33 Millbury st. Visi susirinkite!

Kulis randasi St. Vincents Ligoninėj. Linkėtina greit pasveikti.

SMULKMENOS.

Užėjus šiltam orui, vietinis biznierius J. Baltramatis, jau teko pastebėti, "bathing suits" rengiasi įdėti į savo krautuvės langą.

Well, gal kas jau ir rengiasi maudytis.

Gi P. Dėdynas, šaltkošės išdirbėjas (ice cream) net ekstra darbininkų pastatė į savo "factory". Sako: "gana tinginiauti vyrai, darbymetis ateina. Turime šaldyti worcesteriečius".

Bučeriai, A. Kriaučialis, Krasinskas, Zurliai, Šablinskas ir kiti sako, kad "Sandaroje" garsintis apsimoka. Biznis pasididino dvigubai. Dar girdi nieduomet tiek daug kumpių, dešrų ir skilandžių neesam pardavę....

Advokatai I. Bartkus ir P. Baublys ir dar neapsidirba su "divorsų" keisais. Spėjama, kad šiltas oras gal yra priežasčia.

Automobilių taisytojai J. Lietuvininkas ir A Kulis visai nenusigąsta jeigu kam automobilis sudužta. Sako: "menkas dalykas, mes pataisome greit."

Čeverykų pardavėjai R. J. Lėkšys ir V. Česna džiaugiasi, kad oras sausas. Sako: "mes verčiau parduoti čeverykus negu "rubbers" Mes žinome kodel.

Vaistininkas A. Budrevičius sako kad ne butinai reikia sirgti, kad vaistus vartoti. Vaistus reikia vartoti ir sveikam, kad palaikyti sveikatą.

O sandariečių kuopa ar nieko neveikia, ar neturi korespondento. Niekas organe apie jos veikimą neparašo. Ar nereikia jiems tik "Rimbo"?

EXTRA SUSIRINKIMAS

Worcesterio Lietuvos sunų ir apšvietos bendrovės susirinkimas bus gegužės 3 d. 7:30 val. vakare, Lietuvių salėje, 29 Endicott st. Visi nariai butinai dalyvaukite, nes jau gautas iš valdžios čerteris. Atsilankę daug ko naujo išgirsite.

DR. F. PUSKUNIGIS DAUGELIUI SVEIKATĄ SUTEIKĖ

Vietinis lietuvis daktaras, kuris daug lietuvių išgydė iš labai pavojingų ligų. Jis laiko ofisą 38 **Providence st., Worcester,** Mass. Ligonius priima nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 6 iki 8 val. vakare.

STERLING DAIRY MILK CO.

Ant kiekvieno pareikalavimo visiems pristatome į namus geriausį pieną ir smetoną. Reikalaudami saukite telefonu: Park 7?? arba Park 2902.

bubnija, buk Kun. Jakaitis iškovojo Washingtone Lietuvos pripažinimą.

— Žvalgas.

Tel. Park 2470
B. MENDOLSOHN
Advokatas.
ir registruotas notaras Lietuvos atstovybėj. Atlieku visus legališkas darbus kaip Amerikoje, taip ir Europoj.
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.

GEORGE WIEGERT CO.
Užlaikome visokias uždėtas, gėlas ir virtas ames. Viskas su didiausu pasirinkimu.
275 GREENWOOD ST.
Worcester, Mass.

Lietuviškų Čeverykų Krautuvė
96 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.
Vinco Čėsnos krautuvėje visuomet galite gauti gerus čeverykus del visos savo šeimynos. Prieinamos kaino ir užtikrintas patarnavimas.

Tel. Office Park 5134
Res. Cedar 1768-M
PRAN. J. BUBLYS BOBBLIS
LIETUVIS ADVOKATAS
827 State Mutual Bldg.
WORCESTER, MASS.

VINCAS DEGUTIS
Generalis Kontraktorius
Budavoja naujus ir taiso senus namus. Patarnavimas visuomet geras.
15 INGALWOOD AVE.
Worcester, Mass.

M. CIVINSKAS
Lietuvis Graborius
340 HARDING ST.,
WORCESTER, MASS.
Tel. Park 4156
Patarnauju laidotuvėm ir išrendavoju automobilius įvairiems reikalams

ST. BAJERČIUS
(BAYERS)
Lietuvis Fotografas
Traukia paveikslus pavienių asmenų ir grupių
24 MILLBURY ST.
WORCESTER, MASS.

Juozas M. Čižauskas
PLUMERIS
Atlieku darbą užtikrintai
34 STERLING ST.,
WORCESTER, MASS.
Tel. Cedar 1385-M

IGNAS J. BARKUS
ADVOKATAS
516-518 Slater Building,
Worcester, Mass.
Ofiso tel: Park 7717
Namu tel.: Cedar 2863-W

A. BUDREVIČIUS.
Užlaiko dvi
APTIEKAS
122 Millbury Street ir
38 Providence St.,
Worcester, Mass.
Reikalui esant kreipkitės, nes gausite teisingus vaistus ir gerus patarimus.

WORCESTER DAIRY SYSTEM
Near-by Milk & Cream
Phone Park 310
For
PROMT SERVICE AND
BEST QUALITY
17 E. Worcester St. Worcester, Mass.

Klausimai ir atsakymai

Petrapilio Seimas ir Lietuvos nepriklausomybės klausimas

5) Daug dabar yra kalbama, kas pirmiausia reikalavo ir kovojo už Lietuvos Nepriklausomybę ir dargi musų amerikiečių laikraščiai, kaip iš dešinės, taip ir iš kairės (fašistų) primeta valst. liaud. ir kitiems, jog jie pabėgę iš susirinkimo buvusio Leningrade (tuomet Petrapily) ir tuomi parodo, jog valst. liaud. ir kiti buvę priešingi Lietuvos Nepriklausomybei. Ar tikrai taip buvo? Ar tikrai valst. liaudininkai buvo priešingi Lietuvos pilnajai Nepriklausomybei, o ją paskelbė ir atgavo tautininkai su krikščionimis?

— Lietuvos nepriklausomybės ideja nėra nauja ir ne Petrapilio Seime ji buvo iškelta. Ją **atgauti** svajojo dar aušrininkai ir kiek realiau jos pradėta siekti kai 1889 m. d-ras V. Kudirka, d-ras J. Staugaitis ir d-ras K. Grinius ir kt. įkurė "Varpą". 1902 m. Liet. Demokratų partija iš kurios paeina Valst. Liaudininkų sąga sudarė rašytą savo programą, kur aiškiai pasakyta, kad **Lietuva turi buti nepriklausoma**. (Programoj pasakyta "laisva, demokratinė pačiu žmonių valdoma Lietuva". Gi krikščionių demokratų partiją sumanė (kr. dem. partija formaliai pradėjo gyvuoti tik nuo 1917 m.) kunigai Maciulevičius Maironis, Dambrauskas — Adomas Jakštas ir P. Bucys tiktai 1907 m., kurio programoj įrašė **"Aiškiai pasakome kad nuo Rusijos skirties neketiname.** Nors tas ir be pasakymo žinoma, bet stambiais žodžiais tą išreiškiame, idant musų priešininkai negalėtų mums išmetinėti to noro atsiskirti?" Negana to jau 1913 m. IV-5 d. krikšč. atstovas Rusijos Dumoj pasakė: "Juk lietuvių kunigai yra visai svetimi visokiems separacijos (atsiskyrimo) siekimams... priešingai: 1905-6 m. lietuvių kunigija uoliai padėjo malsinti kramolą Lietuvos gyventojų tarpe", o tų pat 1913 m. VI 2 d. tas pats atst. kun. Laukaitis ten pat pareiškė, buk lietuviai nei nesvajoję "Rusija suskaldyti ir sutverti kokią tai atskirą Lietuvių Didžiąją kunigaikštystę...

Prasidėjus pasauliniam karui "tautininkas" **atstovas Yčas** Rusijos Dumoj pareiškė, kad **"lietuviai į šį karą eina, kaip į šventą, nori Rusus matyti laisvais ir laimingais."** Gi tada pat liaudininkų atst. Januškevičius toj pat Dumoj pareiškė, kad **Lietuva reikalauja laisvės** ir pliekė caro valdžią už skriaudas Lietuvai. Liaudininkų leidžiamos Petrapily "Naujosios Lietuvos" 1915 m. lapkr. men. leidėjų atsišaukime sakoma "Tautos klausime "Naujoji Lietuva" tvirtai statys lietuvių reikalavimus, kaip ir kitų nuškriaustųjų tautų, idant butų patenkinti sulig demokratizmo principų; **del Lietuvos gi laikraštis** .....

....

(taškais pažymėta vieta, kur caro valdžios cenzorius — lietuvis, Volteris, išbraukė žodžius **"reikalaus pilnos neprigulmybės".**)

1917 m. kovo 2 d. Rusų Kareivių ir Darbininkų Atstovų Taryboj priimta pirmoji rezoliucija šio tekste: **"visoms Rusijos tautoms suteikiama teisė politinei ir kulturinei apsispręsti."** Įteikėjų pirmoje vietoje pasirašyta Lietuvos Social. Liaudininkų Organ. Tarybos. Kovo 26 d. 1917 m. "Naujoji Lietuva" paskelbė **"Tegyvuoja Lietuvos Steigiamasis Susirinkimas (Seimas)!"**

1917 m. gegužės 23 d. "N. Liet." vedam. str. "Kas turi spręsti Lietuvos likimą?" sako: 'Lietuvos gyventojų valia gali buti išreikšta tik Lietuvos Steigiamame Susirinkime, kuris butų išrinktas visų Lietuvos gyventojų, be skirtumo tikybos, tautos, lyties, visuotinu, lygiu tiesiu ir slaptu balsavimu"... Visi tie, kurie galite jausti ir mąstyti, visi tie, kam brangi ir šventa musų tėvynė Lietuva, tesispiečia aplink šitą obalsį ir teišgirsta visas pasaulis organizuotos musų valios aistrų ir tvirtą reikalavimą: Laisvos Lietuvos Steigiamasis Susirinkimas! Kas ne su mumis tas prieš mus!"

1917 m. balandžio 29 d. atspausdintoje "N. Lietuvoj" L. S. Liaudininkų programoj Lietuva šitaip apibudinta: "demokratinė respublika, ir etnografinė, Steigiamasis Seimas".

Rusijos Lietuviu Seimas Petrapily prasidėjo 1917 m. gegužės 27 d. Dalyvavo šios frakcijos: socialdemokratai, soc. liaudininkai, santariečiai (Santaros partija įsisteigė 1917 m.), pažangiečiai, bepartyviai, krikščionys demokratai ir katalikai (krik. dem. padaras). Pirmininkavo St. Šilingas — santarietis, Tautos Tarybos pirmininkas.

Beposėdžiaujant, gegužės 31 d. gauta telegrama iš A. Rimkos ir Aukštuolio is Stokholmo, kad Lietuvoj vokiečiai leido įsteigti Tautos Tarybą ir kad Stokholme manoma šaukti Lietuvių Seimą iš Lietuvos Amerikos ir Rusijos lietuvių — nepriklausomybės atgavimo klausimams apsvarstyti. Prasidėjus diskusijoms šiuo klausimu M. Januškevičius, Tautos Tarybos kairiojo sparno vardu pareiškė: "Aš netikiu, kad mes galėtume gauti laisvę nuo tų, kurie dabar valdo Lietuvą (Vokiečiai). Jei ką nors nuo jų ir gautume, tai jie duos tik tiek, kiek jie panorės, bet ne kiek mes norėtume... Lietuvos klausimo išrišimas toliel priklausys nuo demokratijos laimėjimo: kol nebus sugniautas militarizmas (karas), nepriklausomas Lietuvos gyvenimas negalės normaliai plėtotis.'"

Birželio 1 ir 2 d. ėjo diskusijos Lietuvos laisvės klausimu. Birželio 3 d. įnešta 140 balsais prieš 128 krikšč. demok. ir pažangos rezoliucija, kad **taikos kongresas** užtikrintų pilną Lietuvos nepriklausomybę. Atstovų birželio 3 d. posėdy dalyvavo: soc. liaudininkų 90, nepartyvių 51, social. dem-tų 41, krikšč. dem-tų 39, katalikų 82, santariečių 30, pažangiečių 20.

Vakaro posėdy soc. liaudin. frakcija pareiškė, kad iš buržuazijos laisvės gauti nėra ko laukti, kad priimtoji rezoliucija skiria nuo rusų demokratijos, pripažinusios tautų apsisprendimo teisę ir išduoda Lietuvą vokiečių okupantų malonei ir nemalonei; soc. dem-tai ir gi pareiškė, kad priimtoji rezol. neveda laisvon Lietuvon, o mes tik tokios Lietuvos troškstame, Leonas nuo santariečių pareiškė: bendrą žodį buvom radę, pritarė musų rezoliucijai visąs demokratinis seimo sparnas. Dešiniųjų sparnas nori tik savo obalsius stiprinti. Visos tad demokratinės frakcijos apleido posėdį. Pasilikęs prezidiume vienas Voldemaras pareiškė, kad **Seimas skilo ne del principų skirtumo, bet del taktikos"** ir posėdį užbaigė.

Kairioji Seimo dalis nuėjo posėdžiauti į Liet. karininkų suvažiavimo salę, kur Dr. Žemgulys vardu tuo pat metu ėjusio Liet. karininkų suvažiavimo pasveikino Seimo revoliucinį žesimą ir išreiškė lietuvių karininkų pasitikėjimą.

Seimo kairiosios dalies birž. 4 ir 5 d. nutarimų rezoliucija skamba šiaip:

"Lietuvių Seimas Petrapily, atstovaujas išblaškytai po Rusiją demokratinei Tautos daliai, apsvarstęs politinę Lietuvos ateitį, posėdžiuose birželio 1-4 d. rado:

1. Lietuva yra atskira etnografinė, kulturinė, ekonominė ir poltinė vienete

2 Lietuvių tauta savo politinio ateities likimo klausimu yra savarankumo idejos vedama;

3. Kiekviena tauta gali vaisingai vystyti ir plėtoti savo kulturos ir ekonomijos pajėgas tik turėdama pilną politinę savo šalies laisvę;

4. Šitoji laisvė kiekvienos tautos manoma kaipo teisė pilnai savo politinį likimą spręsti;

5. Politinio tautų apsisprendimo teisė Rusijos Darbininkų bei Kareivių Atstovų Tarybos yra iškelta kaipo busimosios taikos pamatinė sąlyga. Toji pat teisė jau paskelbta pamatiniu taikos principu atskirų Europos ir Amerikos valstybių;

6. Susiklojusiomis karo aplinkybėmis politinis Lietuvos likimo klausimas tapo tarptautinis ir tokiu budu tarptautiniame taikos kongrese svarstytinas;

7. Tarptautinis taikos kongresas turės sankcionuoti teisę, kad pavergtosios tautos galėtų išsiskirti, jeigu to panorės, iš valstybių, jas pavergusių, o išsiskyrusioms tautomos turės duoti tarptautinę garantiją laisvo, savarankaus politinio gyvenimo, ir vienu balsu nutarė: reikalauti— a) pripažinti apsisprendimo teisę, b) tą apsisprendimą išreikšti per Lietuvos Steigiamąjį Seimą ir c) turėti Lietuvos atstovus tarpt. taikos kongrese.

Kad demokratinės frakcijos Petrapilio Seime neklydo greit pasitvirtino faktais, butent — kokia "nepriklausomybe" tuo pat metu rengėsi apdovanoti Lietuvą pažangiečių ir krikščionių partijų broliai Vilniuje 1917 m. rugsėjo 18-22 d. Vilniuj priėmė tokią rezoliuciją: "kadangi Lietuvos interesai yra normalinėse taikos sąlygose pasvirę ne tiek į rytus, ne tiek į pietus, kiek į vakarus, pripažista galimu sueiti busimai Lietuvos valstybei, nepakenkiant savitam jos plėtojimos, **į tam tikrus dar nustatytinus santykius su Vokietija."**

Atsakydamas į tai jo karališkoji aukštybė Bavarijos princas Leopoldas, į kurį buvo kreipęsis federacijos su Vokietija šalininkai — Tautos Taryba su Smetona pryšaky — pareiškė per savo kanceliarią kas seka: "Ponas Vyriausias Rytų karo vadas pripažįsta, kad dabar jau atėjo laikas **savo valdymo tvarką** nuo birželio 7 d. 1916 m. **tolau plėsti.** Bendrame darbe su šalies gyventojais dirbami bus orirengiamieji darbai Lietuvos atstatymui."

Tuo pat tarpu vok. oficiozas "Lokal Anzeiger" iš 7-X rašė: "Lietuva ir Kursas turi įeiti Prusijos sastatan, nes "Kursas ir Lietuva yra seni vokiečių ordeno kraštai, vokiečių žalis" ("Halische Zeitung" 7-X) ir "Lok. Anzeiger 6-XI vėl rašė: "įvykęs 24 d. sp. Berlyne Vyriausios Tarybos (vokiečiu) posėdis savo nutarimu **"paskelbia Lietuvą Didžiąja kunigaikštyste,** kurios kunigaikščiu bus Vokietijos imperatorius Vilhelmas"...

Kas neatsimena vėliau smetonininkų ir krikšč. machinacijas su "Lietuvos karaliu" Urachu...

Lietuva tapo nepriklausoma ir apsisprendė tiktai eidama demokratijos nuo senai skelbiamuoju principu — per Steigiamąjį Seimą.

BABRAVIČIAUS IR VANAGAIČIO KONCERTŲ MARŠRUTAS

11 Geguž, Detroit, Mich.
13 Geg., Clevelad, Ohio.
15 Geg. Rochester, N. Y.
18 Geg. Amsterdam, N. Y.
20 Geg. Boston, Ma
24 Geg. Worcester, Mass.
25 Geg. Waterbury, Ct.
31 Geg. Brooklyn, N. Y.
2 Birželio, Scranton, Pa.
5 birželio Philadelphia, Pa.
7 biržel. Baltimore, Md.
10 birž. Pittsburgh, Pa.

GERIAUSIA DIRBTI SANDAROJE

EIKIME Į UKIUS.

Amerikoje, miestuose, o ypač kiekvienus metus prieš prezidento rinkimus, sustoja darbai, pramonė sumažėja ir darbininkų žmonių gyvenimas pasidaro nepakenčiamas, sunkus Bedarbėje bunant pas visus sutaupinti skatikai nyksta ir su laiku, nedirbant, visai išnyksta. Nesenai "Tėvynėje" mačiau raginantį straipsnį lietuviam pirkti ukius. Tai pagirtinas darbas. Ukiuose gyvenant žmogus, kuris moka išdirbti žemę ir stengiasi iš jos turėti naudą niekad nejaučia bedarbės ir skurdo: per ištisus metus yra pilnai užsiėmimo ir iš to užsiėmimo naudos ir pinigo. Lietuviai iš pat prigimties yra ukininkai, tik jie atvažavę čia Amerikon pripranta gyventi miestuose ir paskui jau jie sunkiai išsikrapšto iš miesto gyvenimo, mat mano, jog ukininko gyvenimas yra prastas, "mužikiškas". Bet ištiesų, ukininko gyvenimas yra geras, pelningas ir liuoslaikis yra "poniškas". Tai patyriau ir pamačiau, kaip gyvena ukininkai Connecticut ir Massachusetts valstijoje. Šiose valstijose auga tabakas ir beveik visi lietuviai ukininkai gyvenanti apie Hartfordą, Sprigfieldą jo auginimu užsiima. "Tėvynėje" tilpęs straipsniukas ragino lietuvius pirkti ukius N. Y. valstijoje, bet aš prisižiurėjęs į ukininkų gyvenimą Conn. valstijoje, sakyčiau, kad lietuviams geriausia apsigyvent Conn. valst. ukiuose. Yra tokių ukininkų, kurie per metus padaro gryno pelno nuo 2-3 iki net 10-15 tukstančių doleriu, žiurint, žinoma pagal didumą žemės. Kiekvienas ukininkas turi gražius namus, gyvulius, automobilius ir jei pamatysi ukininką mieste atvažiavusį, arba kokiame nors lietuvių susirinkime, tai išties pamanysi, kad tai ponas to žodžio prasmėje, o ne kokis ten "mužikas". Ir tas jau įsigyvenęs ukininkas už jokius turtus negrįš gyventi į miestą, vargti dirbtuvėje ir eikvoti pinigus bedarbėse.

Ir nors lietuviai ukininkai savo ukių neparduoda, bet vis atsiranda, jog kai kurie parduoda, arba atsiranda, kad svetimtaučiai parduoda vadinas, atsiranda ukių pardavimui ir tie lietuviai kurie gyvena miestuose ir esti be darbų ir norėtų turėti daugiau informacijų apie Conn. valstijos ukius, tai galėtų rašyti delei žinių šiuo adresu: Petras Kriščius: 561 Main st., R. 3, Hartford, Conn. Jis visiems suteiks žinių ir informacijų apie ukininkų gyvenimą.

Taipgi butų malonu, kad patys ukininkai daugiau rašytų žinių musų laikraščiuose apie jų pačių gyvenimą ir triusą, tada butų plačiai informuojami musų skaitytojai apie ukius, ukininkų padėjimą, ir t.t.

Vinciunas.

Knygos už Nupigintą Kainą.

KNYGOS TAI YRA ŽMONIJOS BRANGUS TURTAS: ŽMOGUS SKAITYDAMAS KNYGAS GAUNA APŠVIETIMĄ IR ATRANDA SAVO GYVENIMUI TINKAMĄ KELIĄ. TAD SKAITYKIT ŠIAS KNYGAS:

GEOGRAFIJA arba žemės aprašymas. Pagal Geikie, Nalkovski ir kitus sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Aiškiai ir suprantamai aprašo musų žemę, jos pavydalą, didumą, augštį, vulkanus metančius iš saves ugnį; kur ir kiek joje yra anglių, geležies, aukso, druskos, ir kitų marių, ežerų, upių, jų vardai, plotis, gylis, kokie vandenys: suruš, prėski ar kartus. Kiek sviete yra viešpatysčių, kokius jos plotus užima, kokios jų valdžios, koki svarbiausi miestai, kiek kur gyventojų, kuom jie užsiima ir tt. Žemė aprašyta dalimis; išsaitytos visos viešpatystės, karalystės, kunigaikštystės ir respublikos. Knyga didelė 6X9 colių, ant geros popieros spausdinta, puslapių turi 469. **$3.00**

ŽMOGAUS PAREIGOS, puiki knyga kiekvienas privalo perskaityti. Knyga 245 puslapių, kaina **$1.00**

KELIONĖ APIE PASAULĮ per 80 dienų. Ši knyga 238 puslapių su daugybe paveikslų. Tai neapsakomai puikus skaitymas, kaina tik **$1.00**

PALYDOVAS. Knyga 110 puslapių, su Lietuvos žemlapiu ir Kauno miesto planu. Joje pažymėta visa Lietuvos tvarka ir visos valdiškos įstaigos. Tą knygą kiekvienas privalo įsigyti, kuris tik nori susipažinti su Lietuva. Tuojau įsigykite ją. Kaina .... **50c.**

MAGARYČIOS. Tai puiki Feljetonų knyga, 144 puslapių. Joje telpa tokie puikus skaitymai, kuriem niekas **negali prilygti. Kaina** ..... **75c.**

KLYSTANTIS LAPAS. Tai gražių eilių ir dainų knyga gauta iš Lietuvos. Parašė žymus poetas Pranas Budvytis. Kaina ..... 50c.

BARBORA UBRIKA arba Kliošlorius ir Jezuitai. Pagal oficialius rekordus parašė W. L. Clark, sulietuvino A. J. Karalius, M. D. Čia atidengia visas kliošloriaus nedorybes, labai akyvus skaitymas. Pusl. 118. .. **50c.**

MAŽAS MUZIKOE ŽODYNĖLIS. Tankiausiai vartojmų žodžių paaiškinimai anglų ir lietuvių kalbose. 32 pus. Kaina 25c

PASKAITA — Amerikos lietuviai ir Lietuvos. Ši knygutė nušviečia visą Amerikiečių lietuvių veikimą Lietuvos Laisvės reikaluose. Pusl. 25 .... **10c**

SVETIMOJ PADANGĖJ pasaulio verpetuose, —eilės, dainos ir pritikiai du šimtai eilių, parašė A. J. Jokubaitis. Pusl. 200 Kaina **$1.00**

LIETUVOS ĮSTATYMAI. Surinko teisininkas A. Merkys, suredegavo Vyriausiojo Tribunolo Pirmininkas A. Krišciukaitis. Pirmas leidinys iki 1922 m. Balandžio 20 d. Labai didelė knyga, 1032 puslapiai, kietos popieros viršais. Kaina $1.50

SANDARA
327 E STREET SO. BOSTON, MASS.

Dr. J. J. Zabarauskas
Lietuvis Optometristas
Išekzaminuoja akis ir pritaiko akinius
Kreipkitės vakarais
414 BROADWAY
S. Boston, Mass. Res. Tel. Talbot 5863

Tel. S. B. 4000
Dr. J. C. SEYMOUR
(LANDŽIUS)
LIETUVIS GYDYTOJAS
Valandos: nuo 9:00 val. iš ryto iki 9:00 val. vak.
381 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Lietuvys Advokatas
Veda visokias provas, kaip tai civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.
PRANAS J. KALINAUSKAS
332 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
Telefonas S. B. 0441

NADAS RASTENIS
ADVOKATAS
700 West Lombard Street
BALTIMORE, MD.
Telefonai:
Ofiso: Calvelrt 5896
Buto: Gilmor 0361

Tel. So. Boston 0502
Paul J. Jakmauh, M. D.
(Jakimavičius)
509 EAST BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Telefonas S. B 28-05-R
Lietuvis Optometristas
Išekzaminuoju akis, priskiriu akinius ir kreivas akis atitaisau, tinkamu laiku.
J. L. PAŠAKARNIS, O. D.
447 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Telefonas: So. Boston 4768
DR. BALABAN
GYDYTOJAS IŠ RUSIJOS
Chirurgas ir prie gimdymo.
351 DORCHESTER STREET
So. Boston, arti Andrew Sq.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H. S. Stone O.D.
Akiu Specialistas
399a BROADWAY,
So. Boston, Mass.

Vietos žinios.

Sandaros 1mo Apskričio Suvažiavimas.

Ateinančioj nedėlioj, gegužes 1 d. apie 10 val. ryte, Sandariečių kambary, 327 E. St., So. Bostone įvyks Sandaros 1mo Apskričio suvažiavimas. Manoma, jog suvažiavime dalyvaus atstovai nuo visų apskričio kuopų.

Kada šis "Sandaros" numeris, Tamstas pasieks, bus likę jau tik kelios dienos iki kalbamo suvažiavimo ir todel man norisi pasiklausti: ar jau esat prisirengę jame skaitlingai dalyvauti? Ar jau išrinkot atstovus ir ar jau turit pagamine gerų ir naudingų sumanymų bei įnešimų musų brangios organizacijos naudai? Jeigu dar ne, tai padarykit tą tuojaus, nes laikas jau visai trumpas. Šis suvažiavimas turi but skaitlingas. O kada bus skaitlingas, tai jis bus gyvas; jis galės įnešti daug ką gero į musų organizaciją.

Momentas yra svarbesnis, negu kad yra kada nors buvęs musų organizacijos istorijoj, del šių kelių priežasčių: a) susilaukėm naują redaktorių. Bet tai dar ne viskas — artinasi ir Centro Valdyboos rinkimas. Čia, be abejo, irgi reikės pasikalbėti apie konpententiškumą busiančios Centro valdybos. b) Artinas tryliktasis "Sandaros" Seimas, kuris, kaip žinot, bus net Chicagoje. Šis seimas bus nuo mųs labai toli, ir gal but, nedaug bus kuopų, kurios galės pasiųsti savo atstovus. Taigi butų gerai, kad nors apskritys, kuris yra stipresnis fnansais, išrinktų tinkamą žmogų atstovauti visus pirmam apskr. priklausančių kuopų reikalus ir c) tai galutinas nusistatymas linkui politikos čia Amerikoje ir Lietuvoje .Taigi, gerbiamieji, šių kelių, taip svarbių klausimų gvildenime, butinai turi dalyvauti kiekvienos kuopos atstovai ir pareikšti savasias mintis bei nusistatymą.

Sandariečių moterų 78 kp. priemimui suvažiavusių atstovų rengia tame paciame kambary šaunią vakarienę. Tad iš toliaus atvažiavę atstovai bukite pasirengę dalyvauti ir vakarienėje.

Matas Biekša,
Pirmo. Apskr. Pirminink.

"Žemės Rojus".

Pereito šeštadienio vakare, Lietuvių salėje, So. Bostone artistas Stasys Pilka, su vietinių gabesnių artistų pagelba statė scenoje trijų veiksmų komediją "Žemės Rojus". Šis parengimas p. Pilkai nusisekė gerai visais atžvilgiais. Publikos buvo prisirinkusi pilna salė ir kiek teko girdėti visi perstatymu patenkinti. Vaidintojai, kkurinos p. Pilka gerai pralavino savas roles gerai atliko. Pats veikalas skaitlingai publikai daug saldaus juoko suteikė.

Tenka girdėti daugelį kalbant, jog visi dabar laukia, kad p. Pilka dar duotų keliatą perstatymų. Man teko girdėti, buk jis rengiasi perstatyti puikų veikalą "Ausros sunųs". Šio veikalo pamatymas bostonieciams butų tikra [illegible]. Tad patartina [illegible] artistams p. Pilkai [illegible] darbe pagelbėti, o [illegible] publikai iš anksto pasižadėti savo parama atsilankymu. Tad visi rengkimės prie to veikalo ir p. Pilką iš Bostono nepaleiskime kol jis mums neparodys "Aušros sunųs".

Reporteris.

Sandariečių Susirinkimas.

Sandaros 7 kuopos susirinkimas bus pėtnyčioje, balandžio 29 d. savam kambary, 327 E st. So. Bostone, 7:30 val. vakare. Kviečiame visus narius butinai dalyvauti, nes turėsime padaryti įnešimus į Apskričio suvažiavimą, taipgi nustatyti vasarinio sezono veikimui programą.

Kp. Valdyba.

Išvažiavo į Conn. Sandariečių suvažiavimą.

"Sandaros" redaktorius p. J. Pronskus pereito šeštadienio povakary išvažiavo į Waterbury, Conn. Ten pasimatęs su Sandariečiais pereitą nedėldienį jis dalyvavo Sandariečių 2ro Apskričio susivažiavime, New Britain, Conn.

Panedėlio vakare, balandžio 25 d. jam New Britaino Sandariečiai surengė prakalbas. Jam išvažiavus, šis "Sandaros" numeris išeina dalinai Paulausko prežiuroj.

Gaisrai daugėja.

Nuo 10 iki 20 d. balandžio, Mass. valstijoj buvo 1200 įvairių gaisrų.

Coolidge atsisako gelbėti Sacco-Vanzetti.

Amerikos prezidentas Coolidge gavo kelis šimtus laiskų ir telegramų iš įvairių pasaulio dalių, kuriais prašo, kad jis gelbėtų nuo mirties Sacco ir Vanzetti. Valstybės sekretor. Kellogg prisiųsdamas gubernatoriui Fuller gautus prezidento telegramus pastebi, jog prez. Coolidge nemano ir nesimaišys į Mass. valstijos reikalus. Jis pastebi, kad nuteistųjų reikalai yra Fullerio rankose.

Kas girdėt "Kanklių" orkestroje.

Naujoji mandalinų orkestra "Kanklės", po vadovyste R. Židžiuno ir sugabios valdybos auga ir tobulėja milžiniškais žingsniais. Merginų tų merginų — kaip lelijų! Viso narių yra 20 ir visi entuziastiškai mokinasi.

Pereitą savaitę orkestra traukėsi fotografijas pas p. Stuką. Tai pirmutinis žingsnis prie ruošimosi į koncertinę darbuotę ateinantį rudenį. Vasarą manoma turėti vakacijas, bet rudeniui atėjus galėsit visi pasidžiaugti nauja dailės draugija.

Hupmobile karai

Hupmobile karai yra geros išdirbystės, gražaus modelio ir parsiduoda už prieinamas kainas. Kas mano pirkti automobilių, tai pirkite Hupmobilių, patarnavimą jums labai gerą suteiks p. Koskey, 39 Ames st., Montello, Mass. Pas jį jau pirko Hupmobilius trys sobostoniečiai: M. Kunigėnas, J. Janušas ir P. Paltanavičius. Jie visi [illegible] gerą patarnavimą ir turi gerus ir gražius kasiame darbe pagelbėti, o [illegible] rus.

Nusidurė su durtuvu.

North End miesto dalyj tulas Ulfo susipyko su savo šeimyna ir nusiėmęs 1mo šautuvo durtuvą suvarė sau į krutinę.

Rado numirėlį stovintį.

Lawrence tula moteriškė Cotter parėjusi namo rado palei sinką stovintį savo negyvą vyrą. Mat tas vyras sirgo širdies liga. am ten bestovinti ir įsikibus į paipą smarkiai liga suėmė ir jį visą sutraukė, taigi jis ir mirė sutrauktas stovėdamas.

PRAKALBOS IR KONCERTAS.

Pirmosios Gegužės Paminėjimui rengia Lietuvių Socialistų Sąjungos 71 kp. ir Lietuvių Darbininkų Literaturos Draugijos 8 kp.

Nedėlioje, Gegužės 1 d., Pradžia 2 val. po pietų, Cyprus svetainėje 40 Prospect st., Cambridge, Mass Kalbės adv. F. J. Bagočius, "Keleivio" red. S. Michelsonas ir Socialistų partijos sekr. A. B. Lewis.

Koncertas susidės iš dainų ir muzikos. Taipgi dalyvaus "Vyturio" mandalinų orkestra.

Draugės ir draugai: Viso pasaulio darbo žmonės švenčia Pirmą Dieną Gegužės todel ir mes Cambridge'aus Lietuviai, budami Darbininkų šeimynos nariai kartu stojame prie vso Pasaulio Darbininkų paminėdami Pirmąją Dieną Gegužės, kaipo Darbininkų Vienybės šventę.

Kalbėtojai paaiškins ir apie dabartinius Lietuvos įvykius.

Visi Cambridge'aus Lietuviai butinai atsilankykit į šį parengimą, nes tikrai sužinosit daug svarbių dalykų ir pasiklausysit malonios muzikos ir gražių dainų.

Kviečia **Rengimo Komitet.**

Margumynai

KITAM "SANDAROS" NUMERY BUS:

Daug svarbių naujų žinių iš Lietuvos.

Gerb. Miko Petrausko išpažintis.

Karikatura "Lietuvos eksportas į Ameriką" ir daug kita.

CONN. SANDARIEČIŲ REIKALAVIMAS.

ALT. Sandaros 2ro Aps. suvažiavimas, laikytas 24 d. Balandžio, 1927, New Britain, Conn.

Besvarstant apskričio ir visos organizacijos reikalus radome reikalingu reikalauti Centro Valdybos, kad dabartinio kontesto laikas dar butų pailgintas vienu mėnesiu.

Kontesto dalyviai labiausia to reikalauja ir pasižadėjo kiekvienas 2-ro Apskričio kontestininkas, sumušti p. P. A. Dedyną, Tikimės kas mus prašymą, išpildysite ir kontesto laiką, prailginsite.

Su pagarba **A. Orantas.**
2-ro Apskr. Raštin.

P. S. Suvažiavimas priėmė keliatą rezoliucijų. Užgyrė centro nusistatymą, pasmerkė smurtininkus.

UŽDRAUDĖ SKAITYTI "LIETUVOS ŽINIAS"

"Liet. Žinių" Redakcija gavo tokį raštą:

Nuorašas.
Lietuvos Respublika
K. A. M.
Karo Mokslo Valdyba
Švietimo Dalis
1927 m. kovo m. 18 d.
38662 Nr.
KAUNAS

Gerb. "L. Žinių" p. Redak.

Del ekonomiškų samprotavimų, karo ir vyresnybės įsakytas, prašau nuo šio kovo mėn. 19 d. daugiau nebesiuntinėti kareiviams skirtų laikraščių, kuriuos buvo prašiusi siuntinėti Karo Mokslo Valdyba, nei Kauno įgulos, nei provincijoj esančioms dalims bei istaigoms. Karo Mokslo Valdybos įgaliojimai laikraščiams gauti atšaukiami..

Laikraščius išsirašyti paliekama patiems skaitytojams.

Parašai: Pulk. Leit. Šv. Dalies Vedėjas neišskaitoma pavardė.

Adm. vyr. leit. Kancelarijos viršininkas Narutis.

Penki vaikai iš sykio

Santiagoj viena 27 m. amžiaus motina pagindė 5 mergaites, kurios praslinkus 18 valandų visos išmirė.

PRANAŠAUJA COOLIDGES VĖL IŠRINKIMĄ

Vašingtone senatorius Fess iš Ohio formaliame pareiškime pasakęs, kad prezid. Coolidge kitais metais vėl bus išrinktas.

Redakcijos Atsakymai.

Buvusiam "Vienybės" skaitytojui iš Cambridge, Zanavikui ir kit.:

"Vienybė" visuomet suteitas laišku "Sandaros" Redakcijai pranešia, kad "Vienybė" visuomet suteikianti vietos savo akcininkams, todel malonėkite savo straipsnius ten ir siųsti. Ar ne visviena, kur bus įdėti?

Vakarienė

Vietinė Sandaros moterų 78 kp. rengia puikią vakarienę ,kuri bus nedėlioj, gegužės 1 d. Sandariečių kambary, 327 E St. So. Boston. Užkviečiam visus šioje vakarienėje dalyvauti. Bilietus iš anksto galite gauti Sandaros ofise.

Prasidės 7:30 val. vakare

GERIAUSIA DIRBTI SANDAROJE

VISOKIUS PIJANUS TUNIJU IR TAISAU
prie reikalo važiuoju ir į Kreipkitės laišku:
tolimesnius miestus.
LONGIN BUINIS,
120 Webster ave.
Cambridge, Mass.

AR TURITE GIMINIŲ LIETUVOJE?

Parduodu laivakortes į Lietuva ir atgal. Atitraukiu jusų gimines iš Lietuvos į Kanadą ir gaunam vietas. Parupinu affidavitus, permitus, pasportus ir viską kas reikalinga konsulėje. Esmu Notary Public, užtvirtinu visokius legalius dokumentus. Duodu visokius patarimus per savo advokatą. Inšiurinu (apdraudžiu) automobilius, stubas ir tt. Atdara vakarais nuo 7 iki 9 val.
MYKOLAS M. PLEPYS
324 "E" Street
So. Boston, Mass.
(Kamp E st. ir Broadway)
Tel. So. Boston 1645 M.

Namų telefonas Univ. 1463-J.
A. O. SALNA (SHALNA)
LIETUVIS ADVOKATAS
Baigęs du Universitetu, Cornel. University su A. B., G. Washington Univ. su LL. B.
"Darbininko" Name, (2-ros lubos.)
366 W. BROADWAY
So. Boston. Tel. So. Boston 3520

Tel. So. Boston 2795-R
NEW ENGLAND CLEANSING & DYEING CO.
150 Broadway So. Boston, Mass.
Drapanos pamus ir atveš dykai
Pasaukite per telefona

TITUS P. GREVIS
ARKITEKTAS ir INŽINIERIUS
Budavoju namus pagal užsakymus, padaryu visokius planus, išmieruoju žemę, gaunu permitus del garažiųn, dirbu viską pigiai, greitai ir gražiai. Bile reikalais užeikit pas mane, neturimai uždyka.
395 BROADWAY SO. BOSTON
Tel. So. Boston 2340

Jei plaukai slenka?
Naudok
Ruffles

HUPMOBILE
ĮGERIAUSIOS IŠDIRBYSTĖS AUTOMOBILIAI
Kurie jau pirko visi džiaugiasi, kurie dar neturite ir nematėte Hupmobile gražių modelių, mes parodysime visiems, kurie tik mums duos žinią. Hupmobile yra gražiausi karai ir geros išdirbystės, o jų kainos labai prieinamos. Kreipkitės pas mus, lietuviams pirmos klesos patarnavimas.
KOSKEY'S MOTOR SALES CO.
Charles J. Koskey, mgr.
39 AMES STR., MONTELLO, MASS.
Tel. Brockton 1998

P. J. AKUNEVIČIUS
LIETUVIS GRABORIUS
Suteikia geriausį paskr[illegible] patarnavimą.
Už pilną pagrabą galima apsieit su $80 ir augščiau už didelius, o už vaikus nuo $20 ir augščiau. Pigiai ir gražiai.
Ofiso ir gyvenimo antrašas:
826 E. 6-TH STREET, SOUTH BOSTON, MASS.
Tel. S. B. 4486.

REAL ESTATE

Svarbus Pranešimas.
Šiomis dienomis mes gavome daug namų ant pardavimo visose Bostonodalyse, kaip tai: So. Bostone, Dorchestery, Roxbury, Roslindale, Cambridge, ir daugely kitų vietų, kurias čia negalima sutalpinti.
Turime daug gyvenimo namų, nuo vienos lig 50 šeimynų taip jau daug namų su krautuvėms. Krautuvės tinkamos del įvairių biznių, taipgi mums reikalingi pinigai del pirmų ir antrų morgidžių.
Mes parduodame anglis ir malkas. Išrandavojam kambarius.
Inšiuriname viską, kaip tai: automobilius, gyvastis nuo nelaimių (namų savininkams) sveika
Reikale kreipkitės pastos, ugnies ir vagystės.
A. J. KUPSTIS
332 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.
Tel. So. Boston 1662-1373 arba 0441.

CITY POINTE
3 šeimynų 15 kambarių namas, šildomas pečius ir didelis jardas. Randasi gražiausioje vietoje prie parko ir marių, kaina $9,500, kreipkitės pas
B. B. STEFAN
Room 508 110 Tremont st. Boston.
Liberty 7865 arba S. Boston 0605

MATTAPAN, Rugby sekcijoj parsiduoda dar nepabaigtas statyti naujas namas su dideliu žemės plotu, geresnio pirkinio niekur rasti negalite. Matykite asmeniškai arba šaukite telefonu.
22 Harmon St.
Tel. Milton 1734

SO. BOSTONE
3 šeimynų namas su krautuve, prekė $3,500 įnešti $1,500.
Kitas 3 šeimynų namas taipgi So. Bostone, kaina $3,700, su įnešimu susitaikysime. (20)
L. M.
224 Athens St.
So. Boston, Mass.

C. SASNAUSKAS
LIETUVIS PENTORIUS
Pentinu namus iš lauko ir vidaus. Taipgi ruoju už prieinamą kainą. Reikalui esat namų savininkus prašau kreiptis sekančiu antrašu:
210 COLUMBIA ST.
Cambridge, Mass.
Tel. Porter 0755-M

PINIGU PASKOLA
Jei jums reikia pirmą ar antrą mažo ar didelio mortgage už žemiausį nuošimtį gali gauti pas mane, taipgi perku antrus mortgage.
P. J. KAY,
Room 508
110 Tremont St Boston, Mass

SOUTH BOSTON
$1,200 įnešti ir galima pirkti 3 šeimynų namas su krautuve ir biznu už $7500. Turi but greitai parduotas.
V. P. YANKUS
366 Broadway, So. Boston, Mass.
(antros lubos) Tel. S. Boston 2027

VIENAS AKERIS ŽEMĖS
Krautuvė, gesolino stotis, 5 kambarių namas, su vaniom, elektrikos šviesa, kutė, fruktavi medžiai, ant viešo kelio netoli Bostono. Savininkas sunkiai serga, tai turi parduoti kuogreičiausiai, prekė $5,200.
A. IVAS,
545 Broadway,
So. Boston, Mass.

24 NAUJI NAMAI SO. BOSTONE
Tarp M ir N. Columbia Road. Marine Rd. ir East Eight Street, prie marių, ant kalniuko, kur dideli medžiai vasarą žaliuoja.
Jau keli namai yra parduoti ir greit bus visi išparduoti pirm negu pabudavoti. Jie bus budavojami sulig pleno jau pabudavotų namų Dorchestery. Dabar proga pasiskirti. Skubinkit pirkti, nes bilderis pabudavos taip kaip norėsite už $2500 imokėjimo.
(Tuos visus namus bus galima pirkti tik per musų agenturas).
A. IVAS
110 Tremont Street Boston
545 E. Broadway, South Boston

D.A.ZALETSKAS
Graborius ir Balsamuotojas
Ofisas:
983 CAMBRIDGE ST.
Tel. Univ. 8831—R.
Univ. 8831—W
Gyvenimo antrašas:
Tel. Univ. 0378.
448 CAMBRIDGE ST

K. ŠIPLAUSKO
APTIEKA
Kurioje galima gauti visokių gydunolių ir įvairių šaknų. Reikale kreipkitės.
373 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Lietuviška Aptieka
Jeigu norite geisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų. Mes laikome užtikrintas gydoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai dykai.
D. CABITT
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

Klauskite apie musų dalinį išmokėjimo planą.
POWERS & MEHEGAN
PLUMBERUOJAME, ĮVEDAME ŠILIMAS IR GESĄ
163 WEST BROADWAY SO. BOSTON, MASS.
ARTI DORCHESTER ST.
Tel. So. Boston 4599.